ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 110 (8.694) ◆ 1995 йил ◆ 22 сентябрь, жума ◆ Сотувда эркин нархда

НУКУС ДЕКЛАРАЦИЯСИ ИМЗОЛАНДИ

НУКУС, 20 сентябрь. (ЎзА махсус мухбирлари Амирқул КАРИМ, Ғулом МИРЗО, Абдураҳмон ИСКАНДАР). Бугун Орол денгизи ҳавзасини барқарор ривожлантириш масалаларига бағишланган халқаро конференциянинг якунловчи кунида иштирок этиш учун Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов, Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев, Қирғизистон Республикаси Президенти Асқар Акаев, Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмонов Қорақалпоғистон Республикаси пойтахтига ташриф буюрди. Халқаро конференция ишида Туркманистон Бош вазири ўринбосари М. Ражабов раҳбарлигидаги шу мамлакат делегацияси ҳам иштирок этмоқда.

БМТ ҳомийлигида ташкил этилган ушбу конференцияда қарийб 35 миллион киши истиқомат қилаётган Орол ҳавзаси муаммоларини бартараф этиш масаласи атрофлича муҳокама этилди. БМТнинг Ўзбекистондаги доимий вакили Холид Малик конференциянинг икки кунлик ишини хулосалар экан, унда қимматли таклифлар ўртага ташланганини таъкидлади. Орол бўйича Марказий Осиё давлатлараро кенгаши, Оролни қутқариш халқаро жамғармаси, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тараққиёт дастури, ЮНЕП, Жаҳон банки каби халқаро ташкилотлар кўмагида қилинаётган саъй-ҳаракатларнинг янада самарали бўлишида ушбу таклифлар муҳим ўрин тутади. Шу боис Марказий Осиё давлат бошлиқларининг конференцияга алоҳида эътибор бераётгани бежиз эмас.

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқарғи Кенгесининг мажлислар залида Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг Орол муаммоларига бағишланган олий даражадаги учрашуви бўлиб ўтди.

Президентлар учрашув ниҳоясида Нукус Декларациясини имзоладилар.

Шундан сўнг Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг халқаро конференция қатнашчилари, маҳаллий ва хорижий оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирокидаги матбуот конференцияси бўлди. Президентлар журналистларни қизиқтирган кўплаб саволларга жавоб қайтардилар.

Шу билан халқаро конференциянинг Марказий Осиё давлатлари Президентлари қатнашган якунловчи куни ниҳоясига етди.

Нукус аэропортида Президентлар Нурсултон Назарбоев, Асқар Акаев, Имомали Раҳмоновни кузатиш маросими бўлди. Қардош республикалар Президентларини Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов, республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Ўзбекистон Олий Мажлиси Раисининг ўринбосари, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқарғи Кенгеси Раиси Уббиниёз Аширбеков, ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов кузатиб қолди.

***

Шу куни Ислом Каримов Тошкентга қайтиб келди.

ОРОЛ ДЕНГИЗИ ҲАВЗАСИНИ БАРҚАРОР РИВОЖЛАНТИРИШ МУАММОЛАРИ БЎЙИЧА МАРКАЗИЙ ОСИЁ ДАВЛАТЛАРИ ВА ХАЛҚАРО ТАШКИЛОТЛАРНИНГ НУКУС ДЕКЛАРАЦИЯСИ

МУҚАДДИМА

Марказий Осиё минтақаси халқлари аср-асрлардан бери жаҳон маданияти тараққиётига салмоқли ҳисса қўшиб келганлар. Уларнинг фан, хўжалик фаолияти ва санъатда эришган ютуқлари бутун инсониятнинг бойлигига айланган. Қадим-қадим замонларда улар мураккаб ирригацион тизим ва иншоотлар барпо этишни, саҳроларда бўстонлар яратишни ўрганган. Ҳозиргача мислсиз бўлиб қолган меъморлик намуналари уларнинг меҳнати билан қад кўтарган. Уларнинг тафаккури билан математика, астрономия, тиббиёт, муҳандислик илмида мукаммал кашфиётлар яратилган. Бироқ кейинги пайтда минтақа аҳолиси олдида экология фалокати ва ўтиш даврининг сиёсий ҳамда иқтисодий қийинчиликлари туфайли жиддий муаммолар пайдо бўлди. Орол фожиаси атроф-муҳит ва табиий ресурслардан фойдаланишда ўйланмасдан юритилган сиёсат натижасидир. Бунинг бош сабаби Амударё ва Сирдарёдан суғориш учун ҳаддан ташқари кўп сув олишдир. Бу Орол денгизининг қуриши ва Марказий Осиё минтақаси ҳамда қўшни давлатлар экологиясига мисли кўрилмаган тарзда таъсир қилишига сабаб бўлди.

Сувнинг тобора камайиб кетаётгани ва унинг сифати ёмонлашиши тупроқ ва ўсимлик қатламининг таназзулига, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсидаги ўзгаришларга, балиқни қайта ишлаш соҳасининг йўқолиб кетишига, шунингдек суғориладиган ерлар самарадорлигининг пасайишига олиб келди. Экологик вазиятнинг ёмонлашуви Орол денгизи ҳавзасидаги 35 миллион аҳолининг турмуш шароитларига, уларнинг саломатлигига бевосита ва билвосита салбий таъсир кўрсатади, хўжалик фаолиятини бузиб юборади. Буларнинг барчаси эса мазкур минтақадаги миграцион жараёнларнинг кучайишига олиб келади.

Ҳозирги пайтда минтақавий органлар тузилиб, муайян ҳаракатлар режалари ишлаб чиқилган. Бу халқаро ҳамжамиятнинг, жумладан Орол денгизи дастури бўйича ҳам кўмагини жалб этиш учун янги йўллар очди. Дастур зикр этилган режага асосланган ва минтақани барқарор ривожлантиришга қаратилган. Сув ресурслари билан боғлиқ муаммолар миқёси ва мураккаблиги комплекс ва кўп соҳали ёндашувни ҳамда минтақа давлатлари ва халқаро ҳамжамият ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантиришни тақозо қилади. Ҳамкорликни мувофиқлаштириш Жаҳон банки, БМТ тараққиёти дастури ва ЮНЕП томонидан амалга оширилади. Ҳомийлар ҳам муаммоларни ҳал этиш, ҳам Орол танглигини бартараф этишга қаратилган Орол денгизи бўйича дастурларни сезиларли даражада қўллаб-қувватлашмоқда.

МАЖБУРИЯТЛАР

Юқорида эслатилганлар ҳамда мазкур халқаро конференциядаги муҳокамалар натижасига мувофиқ, биз минтақада ўзаро ҳурмат, яхши қўшничилик асосида тўла ҳамкорлик қилиш бўйича олган мажбуриятларимизни ва бундан буён ҳам Орол денгизи ҳавзасида экологик бўҳрон ҳамда унинг табиат ва инсонга таъсири оқибатларини бартараф этиш йўлида ишлаш қатъиятимизни маълум қиламиз. Биз шунингдек, халқаро ҳамжамиятга бутун дунё давлатлари ҳукуматлари ва халқларига бизнинг биргаликдаги саъй-ҳаракатларимизда ёрдам беришни сўраб мурожаат қиламиз.

I. БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ТАМОЙИЛЛАРИГА СОДИҚЛИК

Биз барқарор ривожланиш принципларига содиқ эканимизни баён қиламиз ҳамда бунинг учун қуйидагилар зарур деб ҳисоблаймиз:

барқарор ривожланишнинг асоси сифатида сув, ер ва биологик ресурсларнинг муҳим аҳамиятини эътироф этиш;

қишлоқ ва ўрмон хўжалигининг янада мукаммал ва илмий асосланган тизимига ўтиш;

сув ресурсларидан фойдаланишнинг иқтисодий усулларини ишлаб чиқиш воситаси орқали суғориш самарадорлигини ошириш, суғориш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилишда мукаммал технологияларни қўллаш;

ер ва сув ресурсларидан фойдаланишнинг узоқ муддатли шаклларини рағбатлантириш

йўли билан барқарор ривожланиш принциплари асосида Орол бўҳронини ҳал этиш бўйича узоқ муддатли стратегия ва дастурларни кенгайтириш ҳамда амалга ошириш.

Инсонлар саломатлигини яхшилашга, турмуш даражасини кўтариш ва маданий меросни сақлаб қолишга қаратилган ташаббусларга кўмаклашиш

йўли билан инсонлар турмуш даражасининг пасайиб кетишига йўл қўймаслик, айни пайтда келажак авлодлар учун муносиб ҳаёт йўлларини таъминлаш.

Атроф-муҳит, асосан сув ресурслари ҳолати устидан минтақавий назорат тизимини барпо этиш;

атроф-муҳитни мониторинг қилиш бўйича ахборотлар алмашиш тизимини барпо этиш;

экологик стандартлар ва улар билан боғлиқ қонунчиликни уйғунлаштириш

йўли билан минтақа табиий ресурсларини комплекс бошқариш тизимини такомиллаштириш.

Биз Марказий Осиё давлатлари ўзларининг Орол ҳавзасидаги сув ресурслари бўйича ўзаро муносабатларини бошқарувчи илгари имзоланган ва амалдаги битимлар, шартномалар ва бошқа меъёрий ҳужжатларни тан олиши ва уларни сўзсиз бажаришига розимиз.

II. ХАЛҚАРО КОНВЕНЦИЯЛАР ВА БИТИМЛАРГА ҚЎШИЛИШ

Биз халқаро битимлар, жумладан, барқарор ривожланиш бўйича декларация (Рио-де-Жанейро, 1992 йил), Умумжаҳон табиат хартияси ва сув ҳавзаларининг яйдоқланиб қолиши ва улкан иқлимий ўзгаришларга қарши курашиш, биологик хилма-хиллик ва чегара ҳудудларидаги сув ҳавзаларини асраш ҳақидаги халқаро конвенцияларни тўла қўллаб-қувватлашимизни баён қиламиз.

Бундан ташқари, биз Орол денгизи ҳавзасини барқарор ривожлантириш бўйича халқаро конвенция ташкил этилишини зарур деб ҳисоблаймиз. Сувдан ҳамкорликда фойдаланиш ва экология стандартларини унификация қилиш ҳамда бу борадаги қонунчилик мазкур конвенцияда устивор мавқени эгаллаши лозим. Шу муносабат билан биз БМТ агентликлари, энг аввало унинг тараққиёт дастурига мурожаат қилиб, шу хил конвенция лойиҳасини ишлаб чиқишда кўмак беришини сўраймиз.

III. ИНСОН ТАРАҚҚИЁТИ ТАМОЙИЛЛАРИГА СОДИҚЛИК

Биз барқарор ривожланиш концепциясининг яхлит қисми бўлган соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот соҳаларидаги мажбуриятларимизга содиқ қолган ҳолда, Орол ҳавзасидаги табиий инқироз оқибатлари кечиктириб бўлмас ва аниқ ҳаракатларни талаб этаётганини эътироф этамиз.

Биз ўз саъй-ҳаракатларимиз ва ресурсларимизни устивор эҳтиёжларга йўналтиришга сўз берамиз ҳамда халқаро ҳамжамиятга мурожаат этиб, бу борада бизга кўмак бериши ва қўллаб-қувватлашини сўраймиз. Биз халқаро ҳамжамиятнинг Орол ҳалокатидан бохабарлигини ошириш ниятидамиз ва унинг барқарор ривожланиш жараёнига кўмак бериш мақсадида ахборот тайёрлаш ҳамда тарқатишга янада кўпроқ куч сарфлашга тайёрмиз.

Марказий Осиёдаги янги демократик давлатлар ва ушбу минтақага кўмак бераётган ташкилотлар вакиллари сифатида халқларимизнинг ҳамда давлатга тегишли бўлмаган ташкилотларнинг иқтисодий жараён ва улар олдидаги муаммоларни ҳал этишида иштирок этишини таъминлаш мажбуриятини оламиз.

IV. МИНТАҚАВИЙ МУАССАСАЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА КЎМАКЛАШИШ

Биз минтақавий муассасалар — Орол денгизи ҳавзаси муаммолари бўйича давлатлараро кенгаш, унинг ижроия қўмитаси, Оролни қутқариш халқаро жамғармаси ва унинг ижроия дирекциясига ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга ва ишонч билдиришга тайёрлигимизни тасдиқлаймиз. Биз бу минтақавий тизимларнинг келажакда ҳам мустаҳкамланиши учун уларни қўллаб-қувватлаш мажбуриятини оламиз. Бунинг учун:

биз бу минтақавий муассасалар фаолиятини таъминлаш ва уларнинг аъзоларига БМТ ваколатхоналари ходимлари билан тенг ҳуқуқ ва муҳофаза воситаларини бериш борасидаги ўзимизнинг ният ва молиявий мажбуриятларимизни тасдиқлаймиз ҳамда ижроия қўмитанинг озод қилинган доимий раиси (ҳозирги раис ваколатлари муддати тугаганидан сўнг) бўлиши зарурлиги ҳақидаги таклифга розимиз;

биз ижтимоий-иқтисодий тараққиёт бўйича халқаро комиссия, илмий-техник ва экологик ҳамкорлик (барқарор ривожланиш бўйича комиссия) комиссиясининг аҳамиятини ва уларни бундан буён ҳам ривожлантириш зарурлигини эътироф этамиз.

Орол денгизи ҳавзаси давлатларини барқарор ривожлантириш бўйича БМТ халқаро конференциясида қабул қилинган.

Нукус шаҳри,
1995 йил, 20 сентябрь.

МОСКВАДА ИСЛОМ КАРИМОВ КИТОБИНИНГ ТАҚДИМНОМАСИ

ИСЛАМ КАРИМОВ

УЗБЕКИСТАН
ПО ПУТИ УГЛУБЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕФОРМ

САНКТ-ПЕТЕРБУРГ
ЛЕНИЗДАТ
1995

Мустақилликнинг тўрт йили давомида иқтисодий ва ижтимоий соҳаларда сезиларли ютуқларга олиб келган Ўзбекистондаги ислоҳотларнинг амалга оширилиши жаҳон жамоатчилигида катта қизиқиш уйғотмоқда. Мамлакат раҳбарияти ислоҳотларни босқичма-босқич ўтказиш йўлини танлаб тўғри иш қилганини ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди. Давлат ва жамият қурилишининг янги назарияси ва уни амалга ошириш натижалари республика Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» китобида тўлалигича акс эттирилган. Хорижда бу китобга қизиқиш катта. Китобнинг Санкт-Петербургдаги «Лениздат» нашриётида чоп этилиши ҳам бунинг далилидир. Яқинда Тошкентда бу китобнинг дастлабки тақдимномаси бўлган эди. Энди Москвада, Ўзбекистоннинг Россия Федерацияси элчихонасида ҳам китоб тақдимномаси бўлди.

Бу ерда Россия Федерацияси раҳбарияти ва Федерал Кенгаши, молиявий ва саноат доиралари, Москвадаги дипломатик корпус ҳамда жамоат ва халқаро ташкилотлар вакиллари ва журналистлар тўпланди.

Ўзбекистон Республикасининг Россия Федерациясидаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Ш. Шоҳалилов тўпланганларга мурожаат қилар экан, Ислом Каримовнинг китоби республика мустақиллик йилларида босиб ўтган йўлнинг шунчаки тасвири эмаслигини таъкидлади. Ўзбекистон Президенти бу тўрт йилни мамлакат учун энг қийин давр деб белгилайди ҳамда ўз китобида сиёсий ва иқтисодий вазиятни барқарорлаштириш учунгина эмас, тараққиёт сари ҳаракат бошлаш учун ҳам фойдаланилган йўл ва усулларни чуқур таҳлил этади. Элчи китобнинг Санкт-Петербургда нашр этилиши Россия, МДҲ мамлакатлари ва хорижий давлатлар жамоатчилигига республикамизда амалга оширилаётган барча янгиланишларнинг бошида турган Ўзбекистон раҳбарининг сиёсати билан яқиндан танишиш имконини беради, деб таъкидлади.

— Ислом Каримовнинг китоби — кабинетда ўтириб қилинган мулоҳазалар меваси эмас, — деди Россия Фанлар академияси иқтисодиёт институти директори, академик Л. Абалкин. — Китоб чуқур мулоҳазалар, бошқа мустақил республикаларда иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш пайтида йўл қўйилган хатолардан чиқарилган хулосалар натижасида майдонга келди. Шунинг учун ҳам бу китоб Россияда ҳам, бошқа давлатларда ҳам сиёсатчи ва иқтисодчиларнинг эътиборини қозонмоқда.

Россия Иқтисодиёт фанлари ва тадбиркорлик фаолияти академияси президенти В. Кирпиченко ва Халқаро информатизация академиясининг биринчи вице-президенти Э. Евреинов Ўзбекистон раҳбарининг китоби ҳозирги кунда янги суверен давлатларда кечаётган интеграцион жараёнларни чуқурлаштиришга кўмаклашишини таъкидладилар.

Ўзбекистон Президентининг китоби йирик иқтисодчи олимлар, Россия Федерацияси халқ хўжалиги соҳалари раҳбарлари, дипломатик корпус ва матбуот ходимларида катта қизиқиш уйғотди.

Тақдимнома маросимида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев иштирок этди.

(ЎзА).

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Хўжайлида бунёд этилган шиша заводи маҳсулот бера бошлади. Унинг лойиҳа қуввати йилига 45 миллион донадан кўпроқ дона шиша идиш ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

❑ Қорақалпоғистонда Ургин газ кони фойдаланишга топширилди.

❑ Республика хотин-қизлар қўмитасида Пекинда ўтказилган «Тенглик, тараққиёт ва тинчлик учун ҳаракат» деб номланган тўртинчи Жаҳон хотин-қизлар анжумани якунларига бағишланган учрашув бўлиб ўтди.

❑ Бухорода 2-4 октябрь кунлари «Бухоро ва жаҳон маданияти» мавзуида учинчи халқаро симпозиум бўлади. Унда 14 мамлакат, шу жумладан АҚШ, Германия, Италия, Буюк Британия, Дания, Франция, Польша олимларининг иштирок этишлари кўзда тутилмоқда.

❑ 23 октябрда Тошкентда «Устоз—шогирд: барҳаёт анъаналар» шиори остида Ўзбекистон миллий ҳунармандларининг биринчи ярмаркаси очилади. У 27 октябргача давом этади.

❑ Самарқанд вилояти ҳокимлиги халқ таълими ходимлари учун академик Воҳид Абдуллаев номида мукофот таъсис этди. У умумтаълим мактаблари, гимназия ва лицейлар, техника ўқув юртларининг энг яхши ўқитувчиларига берилади.

❑ Зарафшонда жаҳон андозаларига жавоб берадиган теннис корти ишга тушди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Қирғизистон Президенти Асқар Акаев кеча радио орқали мамлакат аҳолисига мурожаатда шу йил декабрь ойида республикада Президент сайловлари ўтказишга даъват этди.

❑ Бишкекда расмий ташриф билан бўлган Ҳиндистон Бош вазири Нарасимха Рао Қирғизистон раҳбарияти билан савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантириш юзасидан музокаралар ўтказди.

❑ Бугун Туркманистон — Эрон газ қувури қурилишига киришилади.

❑ Сочида Беларусь Президенти Александр Лукашенко ва Россия Президенти Борис Ельцин ҳамда Бош вазир Виктор Черномирдин ўртасида учрашув бўлиб ўтди. Унда икки давлат ўртасидаги божхона битимини амалга ошириш масалалари муҳокама этилди.

❑ Чоршанба куни кечқурун икки террорчи Доғистон пойтахти Махачқалъада 19 йўловчи бўлган автобусни қўлга олди. Ҳуқуқ-тартибот ходимларининг тезкор ҳаракатлари натижасида террорчилар ушланиб, йўловчилар омон-эсон озод қилиндилар.

❑ Кутаисида ушбу шаҳар Грузия давлати пойтахти, деб эълон қилинганлигининг 1000 йиллиги муносабати билан тантаналар бўлиб ўтди. Бу сана ЮНЕСКО қарорига мувофиқ нишонланди.

ХОРИЖДА

❑ НАТОнинг ракета-бомба зарбалари оқибатида Босния серблари ҳарбий техникасининг 80 фоизга яқини йўқ қилинди.

❑ Туркия Президенти Сулаймон Демирэл Бош вазир Тансу Чиллер истеъфосини қабул қилди. Президент шу кунларда янги ҳукумат таркиби юзасидан сиёсий партиялар етакчилари билан музокаралар ўтказмоқда. Сиёсий кузатувчиларнинг фикрича, Туркия янги ҳукуматини тузиш яна Тансу Чиллерга топширилиши мумкин.

❑ Ўтган куни «Толибон» ҳаракати раҳбарлари Афғонистон Президенти Бурҳониддин Раббоний ҳукуматига беш кун ичида таслим бўлиш тўғрисида қатъий талаб қўйди. Акс ҳолда толибончилар қуролли бўлинмалари Кобулга ҳужум бошлашларини маълум қилдилар.

❑ Сешанба куни олиб қочилган ва Исроилга қўнган Эроннинг «Боинг-707» самолёти 175 нафар йўловчи ва экипаж аъзолари билан Теҳронга қайтарилди.

❑ Таиланд тарихида энг мусибатли сув тошқини рўй берди. Ҳозирги пайтда мамлакатнинг ярмидан кўпроғи — 58 та провинция сув остида қолди. Табиий офатдан 600 мингдан кўпроқ оила зиён кўрди, 68 киши ҳалок бўлди.

❑ Ўзбекистоннинг Париждаги элчихонасида Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишлаб кеча ўтказилди.

❑ Европа футбол федерацияси — УЕФА Киевнинг «Динамо» жамоасини 3 йил муддатга халқаро ўйинлардан четлаштириш тўғрисида қарор қабул қилди. Украинанинг бу футбол клуби чемпионлар лигаси мусобақаларида Грециянинг «Панатинаикос» жамоаси билан учрашувда бош судьяга пора беришда айбланмоқда.

24 сентябрь — Машинасозлар куни

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ИШОНЧЛИ МАДАДКОРЛАРИ

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси бу йилги пахта йиғим-терим мавсумига ўзгача ҳозирлик кўрди. Йил бошидан тадбиркорлик билан иш кўрилганлиги июнь ойига келиб ўз самарасини бера бошлади. Магнитагорск, Минск, Новокузнецк шаҳарларидан шартнома асосида келишилган металларни корхона қабул қилиб ола бошлади. Хом ашёнинг таъминотида силжиш бўлаётганини кўриб севинган ишчилар ўз ташаббуслари билан икки сменада ишлашга киришдилар. Таъминотнинг асосий қисми «Тошкент трактор заводи»дан МТЗ ва Т-28Х4 русумли тракторлар кела бошлагач, пахта териш машинасининг керакли ва эҳтиёт қисмлари зудлик билан ишлаб чиқаришга жорий этилди. Июль-август ойидан шу кунгача 255 та пахта териш машинаси йиғиб тайёрланди.

Ўзаро келишилган шартномага кўра маҳсулот айирбошлаш йўли билан қишлоқ хўжалик ходимлари айни кунда тайёр бўлаётган машиналарни пешма-пеш корхонадан олиб чиқиб кетишмоқда.

— Корхонадаги ишлар ривожини кўриб ғоят мамнун бўлдик,— дейди биз билан суҳбатда Сирдарё вилоятининг Оқ олтин туманидан келган Хондиёрхон Саидхонов.— Бобур номли жамоа хўжалигида беш йилдан буён тракторчи бўлиб ишлайман. Шунинг учун ўзим янги «Беларусь» тракторини бир йўла назоратдан ўтказиб олиб кетишга келдим. Шунингдек қўшимча пахта йиғим-теримида керак бўладиган эҳтиёт қисмларни ҳам олдик. Энди тезлик билан далага олиб бориб олсак, марра бизники.

— Бундан 3-4 ой олдин пахта териш машинасини олишимиз ҳақидаги масала муаммо бўлиб турган эди. Орадан 1,5-2 ой ўтгач бизга борган хабардан чексиз қувондик,— дейди навбатдаги суҳбатдошимиз, жиззахлик Омонгелди Фозилов.— 31-йиғув цехининг барча йиғувчи-чилангарлари моҳирлик билан ишлашиб, оладиган пахта териш машиналаримизни бус-бутун қилиб беришаётир. Биз бу йил 3 та пахта териш машинаси оламиз. Улар ёрдамида кўплаб ҳосилимизни нес-нобуд қилмай териб олишимиз керак.

Корхона цехларини айланиб чиқиб, ишчиларнинг ишга бўлган муносабатларидан ҳам қувондик. Чунки корхонада июнь ойига қадар металл таъминоти бирмунча оғир аҳволда эди. Вужудга келган қийинчиликларни баҳамжиҳатлик билан енгиб, тадбиркорлик билан иш тутган корхона мутасаддилари июнь ойи ўрталарида 2 минг тонна металл қабул қилиб олишди.

— Ишчиларимиз анчадан буён бир сменада ишлаётган эди. Хом ашёнинг келганидан хабар топишиб ғайратларига ғайрат қўшилди,— дейди корхонанинг ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари Николай Зиновец.— Пахтакорларнинг оғирини енгил қилиш, пахта юртимиз бойлиги эканлигини яхши тушуниб етганлигимиз туфайли июль — август ойи ичида 255 та пахта териш машинасини, 84 та МТЗ тракторини йиғиб, тахт қилдик. Бундай суръат билан анчадан буён ишламаган эдик. Ҳозир эса ҳар куни тахт бўлган машиналаримиз бир дақиқа ҳам омборимизда туриб қолаётгани йўқ. Бу йил кўпроқ пахта териш машиналарини Сирдарё, Жиззах, Қашқадарё вилоятларига жўнатамиз. Улар 2 қаторли бўлиб, икки йилга кафолат берилади. Машиналардан унумли фойдаланилса 8-10 йилгача ишлаш имкониятига эгадир. Машиналарни йиғиш ишида 22-ҳамда 31-цехларнинг меҳнати катта бўлмоқда. Жамоа аъзолари ўзларининг анъанавий касб байрамлари — Машинасозлар кунини пахтакорларга том маънода мадад бўладиган машиналарни кўплаб ишлаб чиқариш билан кутиб олмоқдалар.

Гулзода АБДУЛЛАЕВА.

СУРАТЛАРДА: сирдарёлик тракторчи Хондиёрхон Саидхонов ўзи олаётган тракторни синаб кўрмоқда; 22-йиғув цехида.

Рустам Шарипов олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Т. Ғ. РАҲИМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АЛОҚА ВАЗИРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Тоҳир Ғафурович Раҳимов Ўзбекистон Республикаси алоқа вазири этиб тайинлансин.

**Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 сентябрь

Дэвис кубоги учун

МАЙДОНДА — ХИТОЙ ТЕННИСЧИЛАРИ

Бугун шаҳримиздаги «Динамо» теннис кортида халқаро Дэвис кубоги турнирининг финал баҳслари бошланди. Теннис бўйича Дэвис кубоги — жаҳон спортида алоҳида ўрин тутади. 1900 йилда америкалик губернатор Дуайт Ф. Дэвис таъсис этган ушбу кубок учун бўлган бу йилги мусобақаларда 115 мамлакат командаларининг иштирок этиши ўйинлар тарихида ўзига хос рекорд бўлди. Ва энг қувончлиси — ўзбекистонлик теннисчилар ҳам унда илк бор қатнашаётганликларига қарамай, финалга ишончли йўлланма олганликларидир. Шу йилнинг март-апрель ойларида юртимизда бўлиб ўтган Осиё—Океания минтақасининг 2-давра ўйинларида теннисчиларимиз Шри-Ланка командаси билан учрашиб, ғалаба қозонган эдилар.

Икки кун давом этадиган финал ўйинларида эса ракетка усталаримиз Хитой спортчиларига қарши майдонга тушадилар. Юртимиз шаънини Олег Огородов, Дмитрий Томашевич, Вадим Куценко ва Темур Ғаниевлардан иборат жамоа ҳимоя қилади. Хитойлик спортчилар ҳисобида ҳам талайгина ютуқлар бор. Олег Огородов ушбу мамлакатнинг энг кучли теннисчилари билан шу пайтга қадар икки марта беллашган — 12-Осиё ўйинларида ютқазган, яқинда Германияда бўлиб ўтган сателлит турнирида эса ғалаба қозонган эди.

Теннисчиларимиз олдида ниҳоятда масъулиятли мусобақалар турибди. Ғолиб команда келгуси йили Осиё—Океания минтақасининг 1-гуруҳига кўтарилади. Финал ўйинида жами 5 та учрашув — 4 та яккалик ва 1 жуфтлик баҳслар бўлади.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

Пойтахтнинг икки миллиондан ортиқ аҳолисини куз ва қиш ойларида етарли даражада иссиқлик билан таъминлашнинг ўзи бўлмайди. Хонадонларимизга ана шу иссиқликни тарқатувчи асосий корхона Тошкент иссиқлик ишлаб чиқариш маркази ҳисобланади.

Айни пайтда бирлашма 10 та катта иссиқлик марказларини ўз ичига олади. Марказлар шаҳримизнинг турли ҳудудларида жойлашган. Бир сўз билан айтганда биз яшаётган уйларнинг куз ва қиш ойларида исиш ёки исимаслиги тўғридан-тўғри ушбу корхона ишчи ва хизматчиларининг меҳнатига боғлиқ. Шундай экан бу иссиқлик тарқатувчи ташкилот бу йил қишки мавсумга қандай тайёргарлик кўрмоқда? Ҳамшаҳарларимиз жорий ва кейинги йилларда иссиқ хонадонда бемалол ўтирадиларми? Ана шу ва бошқа саволлар билан ишлаб чиқариш маркази бош муҳандиси Алексей ХУДЯКка мурожаат қилдик.

Қиш тайёргарликни ёқтиради

ХОНАЛАР ЯХШИ ИСИСИН ДЕБ

— Алексей Владимирович, юқорида таъкидланганидек кузги ҳамда қишки мавсумларда бутун шаҳарни иссиқлик билан таъминлаш асосан сизларнинг зиммаларингизга тушади. Шу муносабат билан ҳар йили қишга ёз ва куз ойларида корхона тайёргарлик кўриши табиий. Бу йил шу жараён қандай кечмоқда?

— Авваламбор шуни айтиб ўтишим керакки, бизнинг корхона энг қиммат ва мураккаб ускуналар билан таъминланган. Ускуналарда мингга яқин ишчи ва хизматчилар хизмат кўрсатишади. Пойтахтда жойлашган қозонхоналар миллион-миллионлаб кубометр сув истеъмол қилади. Шунга кўра ўтган йили 10 миллион 202 минг гикакалорий сарфланди. Яъни иссиқлик марказлари 106,1 миллион кубометр иссиқ сув ишлаб чиқарди.

Бу йил иссиқлик марказларини кузги-қишки мавсумга тайёр ҳолга келтириш мақсадида бирлашмамиз ишчи-хизматчилари қилинадиган барча ишларни режалаштириб олишди. Шу йил баҳорда иситиш мавсуми тугаши билан бу ишга тааллуқли ташкилотлар билан биргаликда тезда ишга киришиб кетдик.

Ҳозирги кунга келиб режа бўйича 10 та қозонхонадан 6 тасини тўла таъмирдан чиқардик. 2 та қозонхонада таъмирлаш ишлари жадал суръатларда олиб борилмоқда. Яна иккитасида режа бўйича таъмирлаш вақти ҳали келгани йўқ. Қолган ҳамма қозонхоналарда жорий таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Бошқача қилиб айтганда ҳозирга келиб бирлашма бўйича таъмирлаш ишларининг 70 фоиздан ортиғи бажарилди.

Электр ва насос ускуналарини таъмирлаш ишлари ҳам ниҳоясига етай деб қолди. Баъзи бир қийинчиликларга қарамай бу ускуналарни сифатли таъмирдан чиқаришга ҳаракат қилинаяпти.

Қозонхоналар атрофини йиғиштириш, йўлкаларга асфальт ётқизиш, ускуналарни бўяш ва бошқа ишлар амалга оширилмоқда. Бу ишларни бажаришда шаҳар туманлари ҳокимликлари, мутасадди раҳбарлари яқиндан ёрдам беришмоқда. Нимага деганда улар туманларда жойлашган иссиқлик марказларини ўз оталиқларига олишган.

— Ёнилғи материаллари захираси етарлими?

— Бизда бор-йўғи тўртта қозонхона нефть қолдиқлари ёнилғисини истеъмол қилади. Таъминотчиларимиз буни олдиндан сезган ҳолда ҳозирги кунгача 75 тонна мазутни тайёрлаб қўйишди. Режа бўйича 70 тонна ғамланиши керак эди.

— Кузги-қишки мавсумга тайёргарлик даврида муаммоларга дуч келиндими? Агарда бўлса — улар нималардан иборат?

— Бизни хом ашё ҳамда эҳтиёт қисмлар билан асосан Ўзбекистон Республикаси энергетика ва электрлаштириш вазирлиги таъминлайди. Бу йилги таъминот ўтган йилга қараганда анча яхши. Чунки бизнинг асосий материалларимиз Россия ва бошқа Ҳамдўстлик мамлакатларидан олинади. Иттифоқ парчаланиб кетгандан кейин бу минтақалар билан иқтисодий алоқаларимиз узилиб қолган эди. Ҳозирги кунга келиб эса улар билан бу борадаги ишларимизни анча тиклаб олдик.

Лекин биз ўтган йили бошқа бир қийинчиликка дуч келдик. Гап шундаки, шаҳримизнинг Ҳамза туманида бирлашманинг 7-иссиқлик маркази жойлашган. Бу марказ асосан самолётсозлар шаҳарчасига иссиқлик тарқатади. Бундан ташқари бу ерда «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясига қарашли 1-уйсозлик комбинати қозонхонаси ҳам мавжуд. Ана шу қозонхона илгарилари шаҳарчанинг бир қисмини иссиқлик билан таъминлар эди. Ўтган йил у ўз фаолиятини тўхтатди. Шу сабабли бизнинг юқоридаги иссиқлик марказимиз зўриқиб ишлашга мажбур бўлди. Масалан унинг ишлаб чиқариш қуввати 1040 кубометр соатга тўғри келади. Аммо у ўтган йили комбинат қозонхонаси ишламаганлиги сабаб соатига 1700—1800 кубометр сув ҳайдади. Иссиқлик марказининг зўриқиб ишлаши туфайли уни бу йил тўла таъмирлашга мажбур бўлдик. Бу йил ҳам шу нарса қайтарилмаса яхши бўларди. Чунки қиш қаттиқ келиб қолса қозонхоналаримиз юқоридаги шаҳарчани иссиқлик билан таъминлашда қийин аҳволда қолиши мумкин.

— Кўпинча кўп қаватли уйларнинг ертўлалари сувга тўлган бўлади. Ёки авжи қиш қирчиллаган пайтда кўчаларда буғларнинг кўтарилиб ётганининг ким гувоҳи бўлмаган дейсиз? Ана шундай манзараларга муносабатингиз қандай?

— Жуда ёмон. Чунки хонадонларга иссиқлик етказиб бериш учун қанчадан-қанча маблағлар сарфланади. Ҳамшаҳарларимиз куз ва қаҳратон қишнинг совуғида иссиқ хонадонларда ўтириши учун кўплаб кишилар сафарбар қилинади. Лекин сиз айтгандай жойларда иссиқликдан тежаб-тергаб фойдаланмайдилар. Бунинг натижасида катта йўқотишлар юз бермоқда. Масалан, бирлашмамизга қарашли 1-иссиқлик марказини олайлик. Бу марказ ўтган йили январь ойининг ўзида 6550 кубометр иссиқ сув ишлаб чиқарган. Шунинг 4864 кубометри марказга қайтиб келди. Қолган 1686 кубометри шаҳарда қолиб кетди. Бунинг биринчи сабаби баъзи бир хонадонлар ўзлари учун энг зарўр бўлган иссиқ сувни тежамайдилар. Чунки бу сувнинг ҳисоби йўқ. Иккинчи сабаби эса сувни хонадонларгача етказиб берадиган қувурларнинг кўпи сифатсиздир. Шунинг учун куз ва қиш ойларида қанчадан-қанча иссиқ сувлар беҳудага сарф қилинмоқда. Бундай нуқсонларга барҳам берилиши керак. Токи ҳар бир тошкентлик қишнинг совуқ кунларида қийналмасин, уларнинг хонадони етарли даражада исиши учун шу ишга мутасадди бўлган бизлар қўлдан келган чораларни кўрамиз.

Суҳбатдош
Ғулом ЮСУПОВ.

Ҳикмат — бир ҳовуч олтин

ЗИЙРАКЛИК ТАБОБАТ АСОСИ

Абу Али Ибн Синонинг қўлида таълим олиш, унга муносиб бўлиш ҳамма учун шараф ҳисобланган. Кунлардан бир куни икки ота — бири катта бой, иккинчиси камбағал киши ўз ўғилларини Ибн Синога шогирдликка бермоқчи бўлишибди.

— Улуғ табиб, ҳузурингизга болаларимизни олиб келдик. Тарбиянгизга олиб шогирдликка қабул қилсангиз. Улар ҳам сизга ўхшаб улуғ табиб бўлишсин деб ният қиламиз, — дейишибди улар.

Ибн Сино розилик билдирибди, лекин синаб кўриб, шогирдликка олишини айтибди.

— Болаларим, — дебди у келган йигитларга қараб. — Тоғу тошлар кезинглар, чўл-у биёбонларни оралаб ҳар бирингиз минг донадан чўп-гиёҳларни териб келинглар.

Ибн Сино болаларнинг қўлига халта тутқазибди. Орадан бир неча ой ўтибди. Болаларнинг бири келиб йиққан гиёҳларини унинг олдига тўкибди. Ҳаммаси шифобахш гиёҳлар экан. Буни кўрган Ибн Сино хурсанд бўлган ҳолда дебди:

— Баракалла, ўғлим. Энг яхши доривор гиёҳларни териб-сан. Энди бир саволимга жавоб бергин. Қани, айтгинчи, оёқ қабарса нима дори бўлади?

— Менинг табибликдан хабарим йўқ, сизга эндигина шогирд бўлдимку! — дебди бола.

Ибн Сино:

— Шунча ой мобайнида табибликдан ҳеч нарса ўрганмабсан, сендан табиб эмас, олибсотар чиқади, — дебди. Кейин овозини чиқариб:

— Сенга жавоб ўғлим, кетавер! Бориб олибсотарга шогирд бўл, — дебди.

Орадан бир неча кун ўтгач, камбағал кишининг ўғли келиб, йиққан гиёҳларини ҳакимнинг олдига тўкибди. Ибн Сино жуда хурсанд бўлиб:

— Баракалла, ўғлим! Қани менга айтгинчи, оёқ қабарганда нима дори бўлади? — деб сўрабди.

— Ёввойи райҳон ва ялпизни сувда юмшатиб, озгина тошпуздан қўшиб ювиш керак.

— Чўл-биёбонда қолиб, сув тополмасанг, чанқоқни нима билан қондириш мумкин?

— Янтоқнинг суви чанқоқни қондиради, — дебди бола.

— Раҳмат ўғлим, сен энди менга шогирдгина эмас, фарзанд ҳам бўлдинг, — деган экан донишманд устоз.

Қиссадан ҳисса шуки, табобат илми тажрибани ва зийракликни талаб қилади.

Баҳриддин ТУРҒУНОВ
тайёрлаган.

Шукур Бурҳоновнинг 85 йиллигига

ЭЛ ФАРЗАНДИ

Донишманддан сўрабдилар: «Умр деганлари чархпалак экан. Бугун боласан — эртага мўйсафид. Бугун борсан — эртага йўқ. Дунёда одамзотдан нима қолади ўзи?» Яхши номи қолади, — дебди донишманд, — элига, халқига кўрсатган фидойилиги қолади».

Шунда ўйлаб қоламан: агарда барча одамдан яхшилик қолса, унда бу олам жаннатга айланарди. Агарда ҳаммадан яхшилик қолса, унда ҳамма Шукур Бурҳонга ўхшаган асл инсон буларди.

Шукур Бурҳон...

Саҳнамиз, санъатимиз юлдузи ҳақида унинг бахти, унинг изтироблари, унинг мардлиги ҳақида, унинг изланишлари ҳақида кўп ёзилди. Жуда кўп ёзилди. Агар улар тўпланса билмадим неча жилдлик китоб бўлар экан. Барибир ўшанда ҳам Шукур Бурҳоннинг суврати чизгиларга муҳтож бўлиб, номукаммал бўлиб қолади. Чунки унингдек инсоннинг сувратини чизиш — тошга гул солиш билан баробардир.

Шукур Бурҳон кўз олдимда Мирзо Улуғбек бўлиб гавдаланади. Юлдузлар билан сирлашган олим. Самовий бир фаришта, ерда эса фитналар, риёкорликнинг қурбони бўлган Улуғбек. Ундаги буюк қалб саҳнага қандай сиғди экан?! Оламга сиғмаган инсон, мўъжазгина саҳнада тақдирини бизга сўйларди. Шукур Бурҳоннинг маҳорати саҳнани осмон қадар кенгайтирган, улғайтирган эди назаримда.

Шукур Бурҳон деганимда кўз олдимга ўз гуноҳини билиб арслондек ўкирган шоҳ Эдип келади. Ўшанда «Шоҳ Эдип» томошасини ойлаб кўрар эдик. Софоклнинг маҳоратигаку гап йўқ, унингдек драматург жаҳонга иккинчи қайта келмас. Лекин Шукур Бурҳон Эдипни саҳнада жонлантирмаган, йўқ-йўқ, у худди Софокл унутган лаҳзаларни қўшган, ёзгандек эди. Билмадим, грек драматурги тирик бўлганида Шукур Бурҳон қаршисида тиз чўкармиди?! Ажаб эмас...

Шукур Бурҳон деганимда кўз олдимга Ялангтўш келади. Доимо ерни, эркни орзу қилган, шу орзусига алданган соддадил, танти деҳқон келади. У ўз ерига эга бўлиш учун қўлига қурол тутади. Деҳқонларни ҳимоя қилади. Кимдан лекин? «Осиё устида бўрон» фильмини қайта-қайта кўраман. Кўраману Шукур Бурҳонга яна бир карра тан бераман. Ахир у истиқлолимиз фидойисини экранда акс эттирганку!

Шукур Бурҳон деганимда кўз олдимга Сулаймон ота келади. Ишонувчан, ҳалол, хиёнат кўчасидан ўтмаган бу беозор чолни юртимизда яхши кўриб қолмаган инсон бормикин! Ундан ҳалолликни, садоқатни ўрганмаган одам бормикин? Боқишлари қатъий, юришлари салобатли, сўзлари дона-дона Сулаймон ота — Шукур Бурҳоннинг ўзи десам тўғри бўлади. Юраги орзуларга тўла, орамизда ҳаммамизнинг коримизга яраша тайёр турган Шукур Бурҳонни Сулаймон ота сиймосида кашф этдик. Кашф этдигу ҳайратга тушдик.

Шукур Бурҳон деганимда менинг ажойиб замондошим кўз олдимга келади. У яшаган Ватанда яшаганимдан, у нафас олган ҳаводан нафас олганимдан бугун юрагим фахрга тўлади.

Шукур Бурҳонсиз Ҳамза номидаги санъат кошонаси ҳам, у юрган кўчалар ҳам ҳувиллаб қолди дейишади. Назаримда ундоқ эмасдек. У табаррук зот шаҳрим кўчаларини тўлдириб юргандек, ҳар биримизни кузатаётгандек, гоҳ Ялангтўш бўлиб, гоҳ Сулаймон ота бўлиб яшашга, ишлашга чорлаётгандек...

Шукур Бурҳон деганда мангу барҳаёт эл фарзандини кўраман...

Темур УБАЙДУЛЛО.

Санъат сеҳри

ҲАЙРАТГА СОЛГАН СИЙМО

...Кекса аёл дарахтга суянганча хаёл сураётир. Атроф сўлим, ям-яшил дарахтлар билан ўралган. Узоқдан тоғлар кўзга ташланади. Яқинроқда эса ораста ҳовли. Гул-райҳонлар бўйлаб, пастликдаги ариқда сув оқяпти. Жимликда хаёл сураётган аёл, сукунатдан норози. Бор вужуди билан шундай бефайз жимликни хуш кўрмаяпти. Кошкийди кўпгина хонадонлар қатори унинг ҳам атрофида «Буви», «Бувижон» деб невара-чеваралари чуғурчуқлардек чуғурлашиб юришса. Шу ораста жойларни юз бора, минг бора чанг-тўзон қилишсаю бувижониси «Ҳа дард кўрмагурлар», деб қайта-қайта супураверса...

Онанинг хаёллари фашистлар бошлаган мудҳиш уруш гирдобида қолди. Бинойидек ўғиллари бор эди. Қани улар? Нима учун жанг майдонидан қайтмадилар? Буёғи аниқ, тушунарли. Атрофга бир бора назар ташлади. Тўйиб-тўйиб нафас олгач, руҳи анча тетиклашгандек бўлди. Ҳеч нарса бўлмагандек она ўзини бардам, мағрур сеза бошлади. Чеҳрасида замонамиздан мамнунлик ифодалари уфуриб турарди. Шу пайт кимнингдир: «Ассалому алайкум, онажон!» деган ёқимли овози эшитилди. Унинг қаршисида мусаввир турарди, мусаввирга боқдию кўзлари жиққа ёшга тўлди. Бу севинч ва ҳаяжон ёшлари эди. Сўнг она юзига табассум югурди. Бир нотаниш инсон «Она» деганидан худди бирор ўғли келиб қолгандек ўзини енгил сезди. Чақирилмаган, лекин ўта одоб билан боқаётган меҳмонни ўғлини кутиб олаётган каби қучиб, бағрига босди. Мусаввир олиб юрадиган иш анжомлари онага худди фронтга кетганларнинг юкларига ўхшаб кўринганди...

Республикамизнинг истеъдодли мўйқалам соҳибларидан бири Раҳим Аҳмедов ижодида она образи алоҳида ўрин тутади. У оналар қиёфасини ҳаётдан олиб тасвирлайди. Биз ҳикоя қилаётган «Она ўйлари» асарини оромгоҳ маскан — Бурчмуллага дам олгани борганида 1956 йили тасвирлаб қайтган эди. Аслида манзара асар яратиш мақсадида изланаётган мусаввир тоғлик қишлоқ ҳаётида юқоридаги суратда тасвирланган воқеанинг гувоҳи бўлади. Ҳаётнинг ўзи инъом этган бахтни қўлдан бой бермаслик учун манзара ишини қўйиб, воқеани айнан ўзидек, дарахтлар панасидан кузатиб, оққа кўчира бошлайди. Айниқса, аёл киши қисматининг сўнгги кўринишини бамисоли қалбида қуёш акс этаётган ҳолатга эътибор беради. Асарнинг қиёмига етадиган жойини белгилаб олган мусаввир сира шошилмай, бамайлихотир ўз қаҳрамони билан учрашади.

Раҳим Аҳмедов ниҳоясига етган «Она ўйлари» асаридан нусха кўчириб, эсдалик учун бурчмуллалик нуроний онага тақдим этган экан. Ўша йилнинг ўзида портрет асар Ўзбекистон Давлат санъат музейи фондига қабул қилинади. Намойишга қўйилганда бардошли, ҳаётга меҳри жўшқин она сиймоси барча санъат мухлисларини ҳайратда қолдиради.

Яшил, оқ, жигарранг мойли бўёқлар фонида жонланган «Она ўйлари» йиллар бир-бирини қувиб ўтаётгани билан назаримизда кечагина яратилгандек томоша қилинмоқда. Мусаввир онанинг юз кўринишлари, чайир қўлларига эътибор берган. Ажин чизиқлар кексайиб қолган онанинг босиб ўтган оғир ҳаёт йўлларидан дарак беряпти.

Тасвир устаси Раҳим Аҳмедов иккинчи жаҳон уруши йилларида фарзандларидан айрилган биргина онанинг эмас, балки оналарнинг умумлашма қиёфасини яратган. Ҳа,она ёлғиз, гўё бир ўзи яшаётган кўринса-да, аслида у ёлғиз эмас. Қанчадан-қанча тинчликсевар инсонлар, тинчлик посбонлари унинг фарзандлари.

Маҳмуд РАМАЗОН ўғли,
Ҳамза номли санъатшунослик институтининг
илмий ходими.

Савол сиздан — жавоб биздан

КИМ ҚИРОЛ?

Пеле ва Гарринчани футбол қироли деб ардоқлашади. Иккалови ҳам зўр чарм тўп устаси сифатида ягона дейишади. Уларнинг қайси бири чинакам қирол?

Шодмон АЛИЕВ,
талаба.

— Пеле ва Гарринча. Бразилия футболи осмонида чарақлаган икки юлдуз. Афсуски, иккала юлдузнинг қисмати икки хил. Гарринча — Маноэль Франсиско дос Сантос — майдонга тушганида рақиб командасининг ҳимоячилари ҳамиша юрак ўйноғида бўлардилар. Сабаби у ақл бовар қилмайдиган усуллари билан манаман деган уста ҳимоячининг ҳам бошини айлантириб ташларди. У 1958 ва 1962 йилларда футбол бўйича жаҳон чемпиони бўлди. Афсуски оёғи лат еганидан кейин унинг юлдузи аста-секин сўна бошлади. Пул ҳукмрон бўлган мамлакатда Гарринча бири иккинчисидан қисқароқ бўлган оёғини вақтида даволатолмади. У охири ичкиликка берилди. Пеле ва Гарринча. Бири Бразилиянинг спорт вазири бўлди, иккинчиси эса қашшоқликда ҳаётдан кўз юмди. Икковидан қайси бирига қироллик тожини кийгизиш керак? Пеле Гарринча яхши ўйнарди деса, Гарринча Пеле яхши ўйинчи, деб эътироф этган эди.

Тақдир тақозоси билан икки юлдуз икки хил қисматга дуч келди. 1962 йилда Пеле қаттиқ лат егач Гарринча бир ўзи Бразилия учун жаҳон кубогини олиб берган эди. Бир нарса аниқки, Пеле ва Гарринча Бразилия футболи учун қилган буюк хизматларини 24 йил мобайнида ҳеч ким амалга оширолмади. Таъбир жоиз бўлса, икки буюк футболчи бир тож остидаги бир-биридан ажралмас қироллардир.

Қизиқарли география

ЕР ЮЗИДАГИ ҚАЙНОҚ ДЕНГИЗ

Арабистон ярим оролини Африка қитъасидан ажратиб турувчи Қизил денгиз дунёдаги энг иссиқ ва энг шўр денгиздир. Денгиз сувининг ҳарорати йил бўйи +30 даражадан тушмайди, ёзда ҳатто +36,5 даражагача кўтарилади. Қизил денгизнинг ғарб томонида Африка, шарқ томонида эса Арабистон чўллари ястаниб ётибди. Чўллардаги ҳавонинг ҳарорати денгиз сувини иситиб юборади. Қизил денгиз сувининг исиб кетишига йил давомида деярли тик тушиб турадиган қуёш нурлари сабабчидир. Қизил денгизда кемада сузаётган киши жазирама иссиқ дастидан таъзирини ейди, чунки Қуёш узлуксиз равишда иситаверганидан кеманинг металл палубаси товага ўхшаб қизиб кетади, ҳатто оёқ кийимидан ҳам чидаб бўлмас даражада иссиқ ўтади. Шунинг учун палубада қўлбола оёқ кийимда — оёққа «тахтакач» бойлаб юришга мажбур бўлишади, «тахтакач»дан иссиқ кам ўтади.

Одатда денгизларда бўладиган салқин, ёқимли ва майин шаббода кемада сузувчиларга ором бағишлайди. Лекин Қизил денгизда бундай ҳолни кўрмайсиз. Денгиз юзасидаги ҳаво чидаб бўлмас даражада иссиқ ва дим, нафас олганда ўпкани бамисоли куйдиради, бадандан тер оққани-оққан, диққинафас ҳаво одамни гангитиб қўяди. Киши кеч киришини сабрсизлик билан кутади. Кечаси ҳарорат бироз пасайса-да, ҳаво димлигича қолади. Эрталаб кема палубасини «симоб доналари»дек йирик-йирик сув томчилари қоплаб олган бўлади. Бу иссиқ ўлка шудрингидир. Шуниси қизиқки, денгиз атрофида йил бўйи мутлақо ёмғир ёғмайди, фақат шудринг тушади.

Денгиздан ҳавога йилига бир неча метр қалинликда сув буғи кўтарилади. Бу денгиз Бобилмандоб бўғози орқали Ҳинд океанига туташмаганида ва бўғоз орқали Ҳинд океанидан муттасил сув кириб турмаганида аллақачон қуриб қолган бўлур эди.

Бу денгизни Қизил денгиз деб номланиши кўпчиликни қизиқтирса керак. Қум бўронлари вақтида денгиз атрофидаги чўллардан кўтарилган қизғиш чанг ҳаммаёқни қоплаб олади. Шундай пайтда денгиз даҳшатли қизғиш тусга киради. Сувда ва соҳил яқинида қизғиш ранг сув ўтлари кўп бўлганлигидан сув ҳам қип-қизил бўлиб кўринади. Денгизнинг номи шундан келиб чиққан бўлса керак.

Денгиз суви ҳаддан ташқари тиниқ, сув тубида маржонлардан ташкил топган гулзор, хиёбонлар, турли-туман сув ўтлари, денгиз булутлари кўриниб туради. Тинч ҳавода эрталаб улар айниқса гўзал ва мафтункор манзара касб этади. Афсонавий хилма-хил шаклдаги ранг-баранг маржонлардан, нилуфар, денгиз қўқонгулидан, улар орасида сайр қилиб юрган тилла балиқлардан кўз узолмайсиз. Денгиз ости дунёси айниқса тунда ўзига хос афсонавий гўзаллик касб этади: сув ўтлари, денгиз гуллари, сув ости жониворларининг кичигидан тортиб каттасигача аллақандай нур чиқариб, денгиз остини ёритиб туради.

Қизил денгизнинг марказий қисмида бир ботиқ бор. Бу ботиқнинг суви иссиқ намакобдан иборат. Ҳар бир килограмм сувнинг таркибида 275 граммгача турли кимёвий моддалар мавжуд. Бу таркиби жиҳатидан одатдаги денгиз сувидан кескин фарқ қилади. Мазкур намакоб темир, рух, мис ва марганец моддаларига бой. Бу қадимги геологик даврлардаги фойдали қазилмаларнинг ҳосил бўлиш жараёнини эслатади. Мутахассисларнинг таъкидлашича, Қизил денгиз остидаги намакоб ер қаърида жинсларнинг тектоник кучлар натижасида очилиб қолишидан ажралиб чиқаётган бўлиши мумкин. Қизил денгиз Африка билан Арабистон ўртасидаги тектоник ёриқда вужудга келганлиги географларга маълум.

Дония ЗОКИРОВА.

РАНГ-БАРАНГ ДАСТУР

Шайхонтоҳур туманидаги Лутфий номли 254-мактаб қошида «Маданий меросга ихлос» маркази фаолият кўрсатмоқда. Марказ мактаб ўқувчиларига бой Ўзбекистон тарихи, маданияти, ибратли урф-одатларини таниб ва ўзлаштириб олишларида яқиндан ёрдам бермоқда. Дунё илм-фани, маданияти ва адабиётининг буюк алломалари, диний-маърифий билимнинг бобокалонлари Бухорий, Термизий, Нажмиддин Кубро, Яссавий, Беруний, Ибн Сино, Алишер Навоий ва Бобур кабиларнинг бой ва қимматли фаолиятлари билан болалар кенгроқ танишмоқдалар. Бу танишувда атоқли олим ва ёзувчилар, ўз соҳасининг билимдонлари — Бўрибой Аҳмедов, Пўлат Мўмин, Эркин Воҳидов, Ғулом Ғафуров, Зиёвуддин ҳожи Сайфуддинов, Ҳайдарали Узоқов кабилар марказга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Шу кеча-кундузда мактабда азиз болажонлар учун «Адабиётдан сабоқлар», «Моҳир қўллар», «Қалдирғоч», бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ҳам иш бошлаб юбориб, марказ олиб бораётган ишга кўмаклашмоқдалар. Тез фурсат ичида эса спортнинг кўпгина турлари бўйича тўгараклар ҳам болажонларни қабул қилади.

Тўлқин ИМОМХЎЖАЕВ.

ОРОЛГА ДАВО БОРМИ?

Орол денгизи масаласи то ҳануз жаҳон афкор оммасини ташвишга солиб келади. Орол муаммоси ижобий ҳал бўлармикин?

Қалимбой МАМБЕТОВ,
ишчи.

Орол муаммолари ва кулфати тирик жонни бесаранжом қилаётгани сир эмас. Унинг ер юзидан йўқ бўлиши кўп миллионлаб кишиларнинг соғлигига, тирикчилигига ўнгланмас зарба бўлиб тушади.

XX асрда инсоният икки миллиард гектар ердан туз босиб кетгани сабабли маҳрум бўлди. Яна шунча ер яроқсиз ҳолга келяпти. Хусусан Орол бўйида «Оққумлар» деб аталган янги саҳро пайдо бўляпти. У Орол денгизининг ҳудуди бўлиб, икки миллион гектар ерни ташкил этади. Агар аниқ чора-тадбирлар кўрилмаса 2000 йилга бориб саҳронинг ҳажми яна бир миллион гектарга купаяди.

Орол денгизидан чиқаётган тузлар Ҳимолай тоғларигача етиб борган. Помир ва Тянь-Шань тоғларида тузлар борган сари кўпайиб бормоқда. Улар музликларнинг эришини тезлаштирмоқда.

Орол масаласи Қозоғистон, Ўзбекистон, Туркманистон учун кун тартибида турган муаммога айланиб қолди. Экологиянинг бузилиши билан бирга Оролнинг қуриб бориши Марказий Осиё халқлари маданий ва маънавий мероси йўқолиб кетиш хавфи остида турибди. Қорақалпоғистонда 50 та қадимий ёдгорликлар бор эди. Ҳозир улардан ўнтаси соғ-омон турибди. Хоразмнинг қадимий пойтахти Тупроққалъа эса емирилиш арафасида.

Оролни ҳимоя қилиш масаласига бағишлаб 300 симпозиум ўтказилди. Уни «тирилтириш» учун 500 лойиҳа ишлаб чиқилди. Уларни икки гуруҳга бўлиш мумкин: бири — денгиз сувини иқтисод қилиш, иккинчиси — Оролга ташқаридан ёрдам қўлини чўзиш. Бунда Каспий денгизи Оролга ёрдам қўлини чўзиши мумкин. Чунки Каспий денгизининг ўзи ҳам ёрдамга муҳтож бўлиб турибди. Сабаби, денгиз борган сари ўсиб боряпти. Унинг сув сатҳи сўнгги йилларда сезиларли даражада кўтарилмоқда. Яна ҳам аниқроғи кейинги беш йил мобайнида Каспий денгизи 2 метр кўтарилган. Агар бу жараён давом этаверса 2020 йилга бориб денгиз сатҳи яна 5 метрга кўтарилади. Оқибатда Озарбайжоннинг Ленкоран ва Жалолобод туманлари бутунлигича сув остида қолиб кетади. Каспийдаги ортиқча сувни Оролга ўтказиш мумкинмикин? Иккала денгизнинг ораси бор-йўғи 500 километр келади...

Қорақалпоғистон пойтахти Нукус шаҳрида Орол муаммоларига бағишланган нуфузли халқаро конференция куни кеча ўз ишини тамомлади. Анжуман Орол денгизини қутқариш масаласида ҳал қилувчи қадам бўлади.

Тоҳир МАҲКАМОВ
тайёрлади.

«Шоир қалби дунёни тинглар», деб ёзган эди Мақсуд Шайхзода. Чиндан ҳам шундай. Бугунги суҳбатдошимиз андижонлик шоира, «Оқшом»нинг кўп йиллик муштарийси Турсуной Содиқованинг сўзларини ўқиб бунга яна бир карра амин бўласиз.

Дилкаш суҳбатлар

ҚУЁШЛАРИ ҚЎШ БЎЛИБ КЕТСИН

— Турсуной опа, одамлар сизнинг маънавият ҳақидаги суҳбатларингизни интиқлик билан тинглайдилар, шу мавзуга бугун ҳам тўхталсак...

— Шоира сифатида кўнглимни кўтарадиган жиҳат ҳам шу. Биз одамларга моддий бир нарса тарқатмаймиз, лекин одамлар суҳбатлашмоққа истак билдирадилар. Кимларгадир керак эканман деган юпанч юракларимнинг тагини яшнатиб турадур. Турли муаммолар мавжуд бўлган бир даврда кишиларнинг кўнглига эзгулик ҳақидаги гап сиғиши катта гап бу! Одамларда маънавиятга эҳтиёж яшаяптими, бу халқнинг палаги тоза дегани!

— Ҳозирги жамиятимизда аёлнинг ўрни жуда катта. Бу ўз-ўзидан аёлларимизга улкан масъулият юклайди. Ана ўша аёл масъулияти ҳақидаги фикрларингизни айтиб ўтсангиз.

— Ҳозирги кунда аёл ҳақида сўз юритмоққина эмас, бу мавзуда музокара, мунозаралар ўтказмоқ жоиз, ўғлоним. Мана ўзингиз айтиб турибсиз, аёллар масъулиятини ошириш керак деб. Сизнинг бу гапни бепарвогина айтаётганингиз менинг жонимни оғритади. Эркаклар қатори аёлнинг ҳам биттагина жони бор эди, қирқта жони борга чиқардинглар. Замонанинг зайли билан қирқта жон ҳам камлик қилиб, аёл ўзидан қирқ мингта жон ясашга зўриқиб ҳаракат қилгани қилган. Минг шукрки, мустақилликка чиқиб олдик, аёллар хусусида жонпарвар фармони олийлар берилди. Бундан бу ёғи, иншоолло, аёл ўзининг муносиб баҳосини топиб бораверади.

Аёл ўзини зўриқиш ҳолатига олиб келди деяпман: забардаст эрлар билан бир хил иш соатлари, бир хил иш шароитлари белгиланди, тенг ҳуқуқлиман деди, ишлайверди, она бўлгич аёлнинг жисмижони учун зарарли бўлган юмушларда ойлигига қизиқиб ишлайман деса, ўзи рози-ю дедик-да, ишлатавердик, учинчи сменаларда ишласа ҳам беэътибор бўлдик.

Кўча ишларини эри билан баравар бажариб келган аёл уйга келган заҳоти енг шимариб ичкарининг меҳнатини бошлайди. Эркак бўшаган қопдай телевизор қошига узала тушади. Озиқ-овқат, кирчир, меҳмон кутиш, боланг касал бўлса тонггача мўлтираб чиқиш — ҳаммаси аёлнинг зиммасида. Аёл бу ишларни ҳаргиз эркагига илинмайди, ўзининг бирламчи МАСЪУЛИЯТИ деб билади. Сизга, менга ўхшаган воизлар ўтқизволиб яна бир қанча вазифалар юклаб, масъулиятлар талаб қилсак, минг бир хижолатчилик билан бош эгиб, ер чизиб ўтираверади! Аёлнинг мана шу ўтириши ҳаммамизни безовта қилиши керак!

Биринчи навбатда, аёлларнинг ўзига бўлган масъулиятини ошириш керак, яъни аёл ўзидан хавотир олмаяптими, ўзини тежашни, аяшни билмаяптими (жуда кўп аёллар қонуний ҳуқуқларини танимайдилар, давлат чиқарган имтиёзлардан фойдаланмайдилар), Шуни аниқлаш даркор. Баъзи аёлларимиз эса «Берсанг ейман, урсанг ўламан» қабилига тушиб олганлар. Олдиларига сизу биз қўйган вазифаларга ўзларини зўрлаб улгуртишни оқилалик деб биладилар. Бу ташвишли кўриниш! Ахир уларнинг ҳар биттасининг қўлидан миллатнинг камида иккитадан боласи дон ейди: уларнинг чарчоқ, асабий, камқон томирларидан озуқа олади, отаси яхши — биттаси яхши, онаси яхши — ҳаммаси яхши, деган нақл бор. Бугунги аёлнинг ҳам жисмоний, ҳам маънавий камолоти миллатнинг эртанги сифат белгисидир.

Хулоса: қадрли йигитлар, агар ўзингиз аёлларни АЯШГА МАСЪУЛЛИК билан ёндошмас экансиз, сизни миллатпарвар деб бўлмайди. Сиз бир астойдил ўйлаб кўрдингизми, аёллар нима учун ўзини ўтдан-чўққа урадиган бўлиб кетди? Бозорда аёл, сафарда аёл, жанжал, аризабозликда аёл?! Мабодо эркаклар суст тортиб кетмадими, ўзларини панага тортиброқ, аёлларининг соясига ўтиброқ қолмадиларми?! Ҳа-ҳа, тан олиб қўяверинг, худди шундай бўлиб қолди. Бу бонг чаладиган ҳолат! Демак, аёлларнинг рисоладаги иқлимга қайтиши учун йигитларнинг ўзига бўлган масъуллигини оширмоқ лозим.

— Аёлнинг оиладаги ўрни ҳақида гапирсангиз.

— Аёлсиз оиланинг ўзи йўқ! Жуфтми ё она, сингилми ё опа, ёинки қиз фарзанд бўлгандагина уйингизда ҳаёт шаклланади. Аёлнинг маънавий сифатларига қараб ўша оила фариштали ёки фариштасиз саналади.

— Аёл маънавиятига нима учун бу қадар урғу беряпсиз?

— Бир пайтлар бир нуфузли аёл: «Эй, Турсуной опа, маънавият-маънавият, деяверасиз, аввал одамларнинг қорнини тўйғазиш керак!» — деган эди. Мен бу раҳбар хонимнинг ғариб маънавиятига ич-ичимдан ачинган эдим... Аввало кишиларнинг маънавий эҳтиёжини қондириш керак, бўлмаса, бўғзидан емакка ботириб қўйсанг ҳам, тўймадим деяверади. Уруш йиллари, одамлар кунжара еб юрган пайтлари беш, етти, ўн нафар боласи билан бева қолган аёллар оғир кунларни тишларида тишлаб ўтказдилар. Шунча етимни қандай қилиб боқиб катта қиламан деб, ҳеч ким ўзини осиб ёки ёқиб юбормаган. Бугунги кунда эса бунақа калтабинлар учрайди, маънавий путур етганими шу!?

Аёл оилада ёз ё қиш ҳосил қилиб турадиган иқлим, болалар учун эса бирламчи дорилфунундир: дунёни таниш, мана шу Ўзбекистон деган тупроқнинг қадрига етиш, кимлардан қолганини билиш, ўзбекларнинг феъли қайси бобосига тортганлиги-ю, қаёқдан келаётганлигини уқдириб турищдаги шарқона назокат, ҳар бир куннинг шукронаси, шу ёруғ қуёшнинг, очилиб турган гулнинг, эшикдан кириб келаётган отаси борлигининг, оға-иниларга эга эканлигини, она бола учун буюк бахтлигини тушунтириш, асосан, бола руҳиятини тарбиялаш фақат онанинг ва яна фақат онанинг қўлидан келадиган иш.

— Опажон, йигитларга яна қандай гапларингиз бор?

— Аёлнинг битта камчилиги бор (аслида буни буюклик деса бўлади), у ўзининг кимлигини, қўлидан келаётган ишларга баҳо қўйишни билмай ўтиб боради. Бу фидойилигига яраша Сиздан қайтим ҳам сўрамайди. Ёруғ дунёда эгилиб, букилиб, аммо синмайдиган нарсанинг биттаси ҳақиқат бўлса, иккинчиси аёлдир! Бу яшовчан Буюкликнинг (мен аёлни шундай атаяпман) яна бир нозик жиҳати бордир — дунёнинг бор хирожини оёғи остига тўкинг, қоронғи кўнгли ёришмайди, аммо жуфтининг бир оғиз яхши гапидан кайфияти гулистон бўлади. Ўзингиз гулдай бўлиб юрганингиз, уни қулдай ишлатиб олаётганингиз ҳаққи, йигитларжон, аёлингизга биттагина гапни топиб айта олинг, токи унинг юрагидаги отмаётган тонглари отсин, қуёшлари қўш бўлиб кетсин...

Наби ЖАЛОЛИДДИН
суҳбатлашди.

Муқимий номидаги ўзбек давлат мусиқали театри ўзининг навбатдаги мавсумини очди. Бу ҳақда театр директорининг ўринбосари Исматулла Одилов шундай деди:

Мавсум режалари

МУСИҚИЙ ТУҲФА

— Театримизнинг 57-ижодий мавсумини Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўлмас Умарбековнинг «Фотима ва Зуҳра» асари билан очдик. Театримиз мусиқий театр эмасми, барча томошалар мусиқа билан ҳамоҳангдир. «Фотима ва Зуҳра» спектаклидаги мусиқаларни Фарҳод Олимов ёзган. Театрда ҳозирги кунга келиб жуда кўп ижодий ишлар, изланишлар авжида. Халқимизнинг ардоқли фарзанди, мусиқий театр, қолаверса мусиқий драма жанрининг асосчиларидан бири бўлмиш Тўхтасин Жалиловнинг 100 йиллик таваллудини республика миқёсида нишонланиши кўзда тутилмоқда. Ушбу санага, айниқса, бизнинг театримизда катта тайёргарлик кўриляпти. Бастакорнинг ижодига мансуб «Равшан ва Зулхумор» саҳна асари устидаги ишни жадал бошлаб юборганмиз. Шунингдек, истеъдодли санъаткор, Ўзбекистон халқ артисти Ҳамза Умаров таваллудининг 70 йиллигини театрда кенг нишонламоқчимиз.

Ижодий жамоамиз кичкинтой томошабинларни ҳам унутгани йўқ. Уларнинг таътил пайтида болалар учун махсус томошалар қўйилади. Жажжиларга бағишлаб бир мусиқий спектакль саҳналаштириш ниятимиз бор. Умуман олганда, «Тўйлар муборак», «Куёвлар конкурси», «Бир кам дунё», «Тошболта ошиқ — тадбиркор», «Тошкентга саёҳат» каби спектаклларимизни томошабинлар интиқлик билан кутишлари бизни жуда қувонтиради. Шунингдек, Насрулло Қобул қаламига мансуб «Бир соатлик халифа» деб номланган мусиқий томошамиз театр мухлислари учун ўзига хос бир туҳфа бўлади. Спектаклга мусиқаларни Аваз Мансуров басталаган, режиссёр Баҳодир Назаров саҳналаштирган.

Назокат УСМОНОВА.

Ён дафтардан

ЎГИТЛАР

❑ Гапиришдан олдин ўйлаб, кейин сўйлаш керак. Қандоқ гапириш ва нима учун гапиришни билиш керак.

❑ Антон Павлович Чехов шундай деган эди: «Қисқалик қобилиятнинг синглисидир». Бу битта сўз бир тоннага тенг дегани.

❑ Агар товуқмия билан ўйласанг узоққа боролмайсан. Яхши ва бахтли ҳаётни ҳатто тушингда ҳам кўрмайсан.

❑ Агар уйингизда гилам кўп бўлса сиз ҳали маданиятли инсон ҳисобланмайсиз.

❑ Ифлос нарса кўпроқ ифлос кишиларга ёпишади.

❑ Чўнтагингизда ҳеч нарса йўқ бўлса бу фалокат эмас, агар қалбингиз бўм-бўш бўлса — бу фалокат.

❑ Фикрлаш — бу ёруғ оламни, унинг меҳрибонликларини, гўзаллигини ва ҳақиқий инсонларни севишдир.

❑ Капалаклардек қанот қоқишни ҳаммамиз биламиз, аммо умид чўққиларига етишга ҳамма ҳам қодир эмас.

❑ Рассом — бу фақат мўъжизага ишонадиган инсон эмас, балки одамларга қувонч олиб келадиган инсон ҳамдир.

❑ Ҳақиқатни ҳеч ким ёқтирмайди, ҳатто уни ўйлаб топганлар ҳам.

Николай ТЯТОВ.

Турфа олам

ҲАЙВОНЛАР ИНСОН ХИЗМАТИДА

Швейцариянинг баланд тоғларида қиш узоқ давом этади. Қалин қор ёғиб, кучли шамоллар натижасида йўллар кўмилиб қолади. Шундай вақтларда йўловчиларнинг адашиш ҳоллари ҳам бўлиб туради. Шунинг учун қишда бўйнига озиқ-овқат тўлдириб солинган, тўрва осилган ва орқасига пахталик кўрпа боғланган йирик, бақувват итлар тоғ-тошларни кезиб, қор остида қолган йўловчиларни топишади, қутқаришади. Биргина Барри лақабли ит қирқ кишини топиб, ўлимдан қутқариб қолган, қирқ биринчи кишини қидираётганда ўзи ҳалок бўлган. Баррини Парижга элтиб кўмишган ва қилган хизматлари учун унга ҳайкал қўйишган.

***

Югославиялик Евеч деган бир деҳқоннинг ақлли мушуги бор. Деҳқоннинг ўғли 8 километр олисда тоғда мол боқади. Агар отаси ўғлига бирор зарур хабар етказмоқчи бўлса, хат ёзиб мушукнинг бўйнига боғлайди-да, уни тоққа жўнатади. Шу йўсинда бир-биридан олисда бўлган ота ва ўғил мушук орқали алоқа боғлаб туради.

***

Венгриянинг Дорог шаҳридаги дори-дармон тайёрлаш фабрикасида иккита тўти сақлаш учун штат берилган. Тўтиқушлар энг заҳарли модда — синил кислота ишлаб чиқариладиган цехда хизмат қила бошлаган.

Ҳавода заҳарли модда озгина пайдо бўла бошлаши билан улар безовталаниб, тегишли одамларни бундан хабардор қиладилар. Ҳавода заҳарли модда пайдо бўлиши сабаби аниқланиб, ҳаво ундан тозаланмагунча ишлаб чиқариш тўхтатиб қўйилади.

***

Сингапурда бир неча маймун ўсимлик намуналарини терувчи бўлиб хизмат қилади. Уларга ноёб ўсимлик намуналари кўрсатилса бас, ўтиш қийин бўлган чангалзорлар орасидан ҳам бу ўсимликларни бемалол топиб келади.

Оқила РАИМОВА.

Буни ўзингиз уддалайсиз

ПОЙАБЗАЛГА ҲАМ ЭЪТИБОР БЕРИНГ

Бугунги бозор иқтисодиёти пайтида эгниларидаги кийимлару оёғидаги пойабзалини эҳтиёт қилиб, авайлаб-асраб кийишга кўпчилик ўз эътиборини қаратади. Аммо кийимлар, айниқса пойабзаллар маълум муддат ўтгач таъмирга муҳтож бўлиб қолади.

Қайта таъмирлаш ҳам бирмунча қимматроқ. Шундай экан, оёқ кийимларини уй шароитида ўзимиз созлаб олсак қандай бўларкин? Қуйида пойабзални қандай тозалаш ва янги ҳолига келтириш ҳақида баъзи маслаҳатларни эътиборингизга ҳавола этамиз.

Масалан, ҳар куни кўчадан келгач, оёқ кийимини чангғубордан тозалаб, махсус мой билан ёғлаб қўйиш қийин эмас. Пойабзал мойи оёқ кийимини юмшоқ қилади, қуруқшаб қолишдан сақлайди, узоққа чидайдиган қилади.

Бундан ташқари агарда оёқ кийимингизга нам ўтган бўлса қуйидагича қуритишингиз мумкин: юпқа қоғоз ёки газетани ичига иложи борича кўпроқ тиқиб қўйинг. қоғоз намни тортиб олади. Қолаверса, пойабзалдан вақтинча фойдаланиш зарурати бўлмаса уни яхшилаб тозалаб, крем суртган ҳолда ичига газета ёки юпқа қоғоз тиқиб асраганингиз маъқул. Оёқ кийимларни яхшиси алоҳида қутида сақлаган маъқул.

Айтайлик, кун бўйи уринавериб доғ бўлиб кетган пойабзалингизни бензин ёки пиёз суви билан тозалашингиз мумкин.

Оёқ кийимларни уй шароитида қайта таъмирлаб олиш учун болға, мих, махсус омбир, мослама, елим, илгакли бигиз, қўл пичоқлари каби асбоб-ускуналар керак бўлади. Уларни хўжалик моллари дўконидан ёки маиший хизмат соҳасидаги усталардан топиш мумкин. Асосий хом ашё елим, чарм ва резина маҳсулотлари, пошналар, металл тақачалар, капрон иплар ва уларни пиштишда ишлатиладиган мўмлар ҳисобланади. Агар ҳонадонингизда ушбу асбоб-ускуна ва материаллар бўлса, олди ва ёнлари очилиб кетган оёқ кийимларини бемалол елимлаб, ямаш мумкин. Бунинг учун елим суртиб, бироз қуритилади ва иссиқроқ жойга қўйиб қиздирилади. Шундан сўнг маҳкам ёпиштирилади.

Таъмирталаб пойабзални илгакли бигиз ёрдамида капронли ип билан тикиб олиш ёки михлаб маҳкамлаш қайси хонадон соҳибининг қўлидан келмайди, дейсиз.

Дилдора ОРИПОВА
тайёрлади.

Сокин кўлда кузнинг нафаси. *Рашид Галиев олган сурат.*

Олий ўқув юртларида

ТАЛАБА АТАЛМИШ БАХТИЁР ЁШЛАР

Илк бор олий ўқув юртининг кенг аудиториясида дарс тинглаш — биринчи курс толиблари учун энг ҳаяжонли дақиқалардан ҳисобланади. Бўлмасамчи, ахир кечагина қадрдон мактаб партасида ўтириб ширин хаёллар суриб, режалар тузганликлари, сўнг абитуриентликнинг беҳаловат, ҳаяжонли кунлари... Бугун эса улар — талаба!

Куни кеча Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида бўлиб ўтган тантана — талабаликка қабул қилиш маросими ҳам биринчи курс талабалари ҳаётида унутилмас кун бўлиб қолди. Институт маданият саройининг кенг зали ёш илми толиблар, муҳтарам домлалар ва ташриф буюрган ота-оналар билан гавжум бўлди. Институт ректори, техника фанлари доктори, профессор Ҳалима Алимова тантанали кечани кириш сўзи билан очиб, биринчи курс талабаларини қизғин табриклади.

— Азиз фарзандларимиз, — деди Ҳалима Алимова, — сизнинг чуқур билим олиб, танлаган касбларингизни пухта эгаллашингиз учун институтимизда барча шароитлар муҳайё. Кенг ва ёруғ аудиториялар, тажриба, компьютер хоналари, кутубхона ва спорт заллари сизларга мунтазир. Мустақил Ватанимиз сизларнинг ҳар томонлама етук мутахассислар бўлиб етишувингизни кутмоқда.

Шунингдек, институт фахрийлар кенгашининг раиси, тарих фанлари номзоди, доцент Ф. Озодаев сўзга чиқиб, илм олишнинг аввали машаққатли, ниҳояси эса ҳузурбахш эканлиги ҳақида гапириб, талабаларни тиришқоқлик ва қунт билан ўқишга даъват этдилар.

Ота-оналар номидан сўзга чиққан Султон Отахўжаев, Дарья Лим ва Санобар Шариповалар ушбу тантанали маросим фарзандларгагина эмас, балки, ўзлари учун ҳам ҳаяжонли эканлигини айтдилар, заҳматкаш домлаларга энг яхши тилакларни изҳор этдилар.

Тантанали маросимда шунингдек, биринчи курс талабалари ҳам сўзлаб, касб ва билим асосларини пухта эгаллаш, мустақил Ватан учун чуқур билимли мутахассис бўлишларига сўз бердилар. Институтнинг «Ипак парилари» ҳаваскорлик дастаси тўпланганлар хизматида бўлди. Маросим сўнгида эса институтнинг 60 йиллиги муносабати билан суратга олинган «Камолот йўлида» ҳужжатли фильми намойиш этилди.

Насиба ОЧИЛОВА.

Бўш вақтларингизда

ТОПҚИРЛИГИНГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ

Азиз муштарий! Аввало қуйидаги ҳарфлари баён этилган сўзларни топиб, шаклда белгиланган хонадан ёзинг.

Рақамли хонадан соат мили бўйича:

1. Тошкент шаҳрининг қадимий дарвозаларидан бири. 2. Халқ хўжалиги тармоқларининг моддий ва молиявий томонларини ўрганувчи фан. 3. Вақтни кўрсатувчи асбоб. 4. Мағзи серёғ дуккакли, илдизмевали экин. 5. IX-X асрларда яшаб ижод этган форс-тожик мумтоз шоири, «Қариликка қасида» ўз таржимаи ҳолига оид асар муаллифи. 6. «Ўтган кунлар» фильмида Юсуфбек ҳожи сиймосини гавдалантирган санъаткор. 7. Таомга лаззат киритувчи ўсимликлар уруғи, барги. 8. Хушбўй, манзарали ўсимлик.

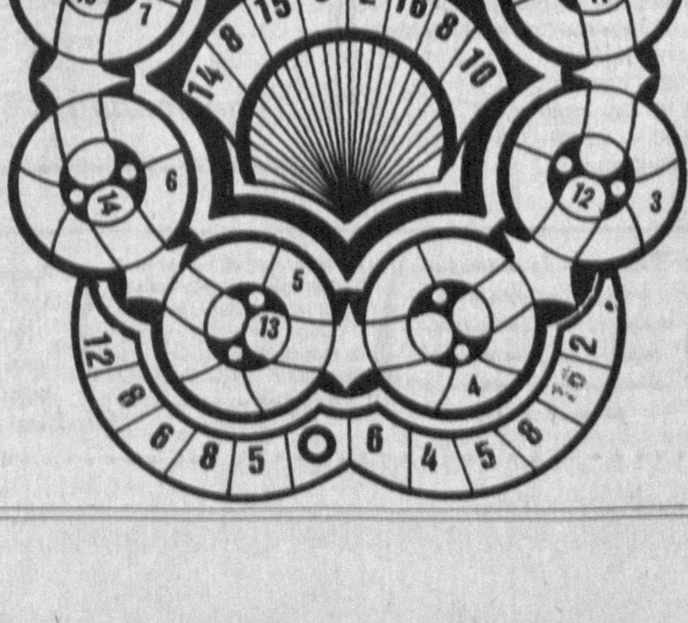

Ёйлар бўйича:

9. Тут мевасидан тайёрланадиган миллий ширинлик. 10. Худойберди Тўхтабоевнинг «Қасоскорнинг олтин боши» романи қаҳрамони. 11. Милоддан аввалги биринчи ва милоднинг XVI асрларига мансуб, Сирдарёнинг ўрта оқимидаги шаҳар харобаси. 12. Ихлос —... (Мақол). 13. Ёр, маъшуқа шаънига айтиладиган қўшиқ номи. 14. Танаси оқ шимол дарахти. 15. Субтропик шифобахш ҳўл мева. 16. Кучли емирувчи бурон.

Энди машқни тўғри ҳал этган бўлсангиз шакл атрофи ва ўртасидаги хоналарда берилган рақамларни жавобларнинг биринчи ҳарфлари билан алмаштиринг. Бунда ҳосил бўладиган ҳикмат шарқ донишманди Абулқодир Нурий Барзанжийнинг «Муқтафоти адабийа» («Одобга оид термалар») асарига мансуб.

Тузувчи
Фозилжон ОРИПОВ.

Ножўя иш — келтирар ташвиш

ЧЎНТАК-КЕСАРЛАР

Эдвардо Бурлини Италиядан Тошкентга ташриф буюрганди. «Аския» бозорини айланиб юриб кимдир чўнтагидан пулини ўғирлаб кетганлигини сезди. Бу ҳақда дарров шу ерда хизмат қилиб юрган ички ишлар ходимларига хабар қилди. ИИББ ЖҚБ кичик нозирлари И. Ким. Р. Халилов ва М. Улунбековларнинг тезкор ҳаракатлари натижасида меҳоннинг чўнтагидан 100 сўмни ўғирлаган илгари судланган С. Мансур ушланди. Рим шаҳрилик Э. Бурлини ички ишлар ходимларига ўз миннатдорчилигини билдириб шундай деди:

— Ўзбекистон Республикаси пойтахти Тошкент шаҳри ИИББси ходимларининг бунчалик тезкор иш олиб боришларини хаёлимга ҳам келтирмагандим. Бизнинг полициячиларимиздан ҳам яхшироқ ишлашди. Жуда хурсандман...

Кейинги пайтларда қурилаётган шарқона услубдаги бозорлар пойтахтимиз чиройига янада чирой қўшди. Тошкент Отчопарида қад кўтарган янги савдо расталари ҳам харидор ва сотувчилар билан гавжум. Кимдир мол олгани, кимдир сотгани келади. Бироқ кимлардир ўзгалар чўнтагига хиёнат қилгани келишар экан.

Муқаддам судланган, тошкентлик Ҳ. Мурод харидор Бахтиёр Шокировнинг ҳамёнидаги 500 сўмни ҳамирдан қил суғургандай осонгина олди. Бироқ ИИББ ЖҚБ кичик нозирлари Р. Халилов, И. Ким, Ш. Эгамбердиев, Р. Эргашевлардан қочиб қутулолмади.

Юқоридаги икки жиноят бўйича жиноий иш қўзғатилган.

17-троллейбуснинг М. Горький бекатида Тошкент шаҳар ИИББ жиноят-қидирув бошқармасининг тезкор вакиллари, кичик нозирлар М. Тўлаганов, Б. Ҳусанов, Р. Обировлар Марказий Банкнинг ҳисоблаш марказида ҳисобчи бўлиб ишловчи И. Казинскийга троллейбусга чиқишда «ёрдамлашиб юбормоқчи» бўлган муқаддам судланган В. Григорьевни ушлашди. У ҳисобчининг чўнтагидан 52 сўм пулни суғуриб олиб йўл бўшатганди-да.

Ўғриларнинг аксарияти бошқа шаҳарлардан бўлиб чиқмоқда. Мисол учун 7 сентябрь куни Тошкент Отчопарида Зангиота туманида истиқомат қилувчи М. Толипованинг 224 сўмини ҳамёнидан ўғирлашга уринган 18 ёшли Д. Тўлаган асли Чирчиқ шаҳридан экан.

Шарқда қадим-қадимдан ўғирликни оғир жиноят ҳисоблаб келишган. Шундай экан бировларнинг пешона тери эвазига топган пулларига кўз олайтирувчи бундай кимсалардан ҳушёр бўлайлик.

Мирза АБДУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар ИИББ
ходими.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ХАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

25 сентябрь – 1 октябрь

ДУШАНБА, 25

ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 "Эски саройда". Мультфильм.
18.20 "Чорраҳа".
18.55 Эълонлар.
19.00 **"Ахборот"** (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Футбол шарҳи.
19.35 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **"Ахборот".**
20.55 Эълонлар.
21.00 **"Туркистон — умумий уйимиз". Мухтор Шаханов билан мулоқот.**
21.45 **ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. "Кеча ва кундуз".** Видеофильм. 4-қисм.
22.50 Эълонлар.
22.55 — 23.20 **"Ахборот".**

ЎзТВ II
"Тошкент" студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. "Кўзмунчоқ".
19.00 "Уй остонадан бошланади...".
19.25 "Параллель".
19.55 "Шифокор билан мулоқот".
20.25 **"Спорт-тайм".**
20.55 "Неварамиз милицияда ишлайди". Бадиий фильм.
22.20 — 23.00 "Ҳунари бор — хор бўлмас". Кинодастур.

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.10 — 21.45
* * *
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.45 — 01.40

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 "Мультькарусель".
"ОМАД" таништиради:
19.55 Эълонлар.
20.00 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
20.50 "Салом, ёшлар!".
21.30 "Жаҳон географияси".
22.20 Эълонлар.
22.25 Видео — "О".
00.05 Эълонлар.
00.10 "Курьер".
00.30 "... яна об-ҳаво ҳақида".
00.40 — 00.50 "Постфактум".

СЕШАНБА, 26

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **"Ассалом, Ўзбекистон!".** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 **ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. "Кеча ва кундуз".** Видеофильм. 4-қисм.
10.05 "Ёшлик" студияси. "Эзгуликка интилиб".
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Немис тили.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
12.00 "Қўнғироқча".
12.30 — 14.30 "Умидлар йили". Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 "Жасур чўпон бола". Мультфильм.
18.20 **"Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари".**
*
18.55 Эълонлар.
19.00 **"Ахборот"** (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 **"Навоийхонлик".** Адабий кўрсатув.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **"Ахборот".**
20.55 Эълонлар.
21.00 **"Кетма, севгилим". Шомаҳмуд Шораҳмедов куйлайди.**
21.30 **ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. "Кеча ва кундуз".** Видеофильм. 5-қисм.
23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.45 **"Ахборот".**

ЎзТВ II
"ОМАД" таништиради:

18.30 "Мультфейерверк".
18.45 "Табиат дунёси".
19.35 "Хусусийлаштириш: қадам-бақадам".
19.55 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
20.45 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 "Видеогид".
21.30 "Теле-ателье-шоу".
21.40 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
22.20 — 24.00 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.10 — 21.45
* * *
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.45 — 00.40

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 "Мультькарусель".
19.55 "Дурдаршан" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.55 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари.
21.15 "Рангинкамон" (тожик тилида).
22.00 "Жаҳон ва биз".
22.50 — 23.25 "Соккер-клуб". Футбол шарҳи

ЧОРШАНБА, 27

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **"Ассалом, Ўзбекистон!".** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 **ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. "Кеча ва кундуз".** Видеофильм. 5-қисм.
10.30 Инглиз тили.
11.00 "Ёшлик" студияси. "Талабалик йилларим".
11.40 Янги алифбони ўрганамиз.
12.10 "Санъат ғунчалари".
12.45 — 14.45 "Биз танлаган йўл". Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 **"Камолат сари".**
18.40 Мусиқий дақиқалар.
18.55 Эълонлар.
19.00 **"Ахборот"** (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Спорт хабарномаси.
19.35 **"Маҳтумкули — сўзлар тили туркманнинг".**
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **"Ахборот".**
20.55 Эълонлар.
21.00 **Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Сирдарё вилояти.**
21.45 "Тақдиринг қўлингда". Бадиий фильм.
23.05 Эълонлар.
23.10 — 23.35 **"Ахборот".**

ЎзТВ II
"Тошкент" студияси таништиради:

18.30 Болалар учун фильм. "Сиёҳдон одам".
19.30 "Уй ҳайвонот боғи".
19.50 "Дарсга қўнғироқ".
20.35 "Тошкент оқшомида".
21.35 — 23.05 "Кинематограф"

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.10 — 21.45
* * *
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.45 — 00.20

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 "Мультькарусель".
19.55 "Ёшлик" студияси. "Яхшиларга эргашиб".
"ОМАД" таништиради:
20.25 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари.
20.30 Эълонлар.
20.35 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
21.25 — 00.25 "СПОРТ ҚИТЪАСИ".

ПАЙШАНБА, 28

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **"Ассалом, Ўзбекистон!".** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 "Қизалоқ, фильмда ўйнашни хоҳлайсанми?" Бадиий фильм.
10.20 **Ўзбек тилини ўрганамиз.**
10.50 "Бир ўлкаки...".
11.30 **"Фармон ва ижро".**
12.00 "Табиат — ҳаёт сарчашмаси". Кинодастур.
12.40 — 14.00 "Ёшлик" видеоканали.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 **"Фарзанд — умид юлдузи".**
18.40 Шеърий дақиқалар.
18.55 Эълонлар.
19.00 **"Ахборот"** (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 **"Санъат олами".**
19.50 **"Юзма-юз".**
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **"Ахборот".**
20.55 Эълонлар.
21.00 **"Хотира". Бастакор Коммунар Комилов қўшиқлари.**
21.40 "Келин". Бадиий фильм.
22.55 Эълонлар.
23.00 — 23.25 **"Ахборот".**

ЎзТВ II
"ОМАД" таништиради:

18.30 "Омад" тақвими.
18.35 "Кўнгил".
18.40 "Муҳаббатга ошно қалблар".
19.00 "Теле-ателье-шоу".
19.10 Видео янгиликлари.
19.30 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
20.20 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.05 — 22.45 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.10 — 21.45
* * *
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.45 — 01.00

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 "Мультькарусель".
19.55 "Кашф этилаётган имкониятлар".
20.25 "Дурдаршан" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.25 "Юксалиш".
22.05 "Подиум".
22.25 — 23.25 "Ёшлар ва замон".

ЖУМА, 29

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **"Ассалом, Ўзбекистон!"** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 "Ҳуда-беҳуда гаплар". Бадиий фильм.
10.15 Немис тили.
10.45 "Жараён".
11.25 "Ғазалхон ёшлигим".
12.00 **"Умр мазмуни".**
12.30—14.30 "Маънавият" видеоканали.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 **"Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари".**
*
18.55 Эълонлар.
19.00 **"Ахборот"** (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 **"Пул қадри".**
19.40 **"Етти иқлим садоси". Халқаро шарҳловчилар давраси.**
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **"Ахборот".**
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ҳофизлар хониш қилганда".
21.40 **"Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари". "Зулматни тарк этиб". Бадиий фильм.**
*
23.10 Эълонлар.
23.15 — 23.40 **"Ахборот".**

ЎзТВ II
"Тошкент" студияси таништиради:

18.30 Болалар учун фильм. "Қўриқхона тепалигида". 1-серия.
19.30 "Билиб қўйган яхши".
20.00 Ёшлар ижро этадилар.
20.30 "Йўлингиз бехатар бўлсин!"
21.00 "Самарали изланишлар".
21.30 **"Бизнес-академия".**
21.55 **"Шаҳар юмушлари".**
22.55 — 00.20 "Маҳтумкули". Бадиий фильм (рус тилида).

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.10 — 21.45
* * *
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.45 — 23.40

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 "Мультькарусель".
"ОМАД" таништиради:
19.55 Эълонлар.
20.00 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
20.50 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 "Автосалон".
21.30 "Кулгига нима етсин!".
21.50 Эълонлар.
21.55 "Даракчи".
22.05 Эълонлар.
22.10 — 23.50 Видео — "О".

ШАНБА, 30

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **"Ассалом, Ўзбекистон!"** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 "Ҳаёт йўллари. Бахтиёр Ихтиёров".
9.50 **"Онамнинг ўгитлари".**
10.30 Қашқадарё вилоят Усмон Юсупов тумани Маданият уйи "Гўзал" ашула ва рақс ансамблининг концерти.
11.00 "Яшил чироқ".
12.00 **"Қишлоқ ҳаёти".**
13.00—15.00 "Нурли келажак". Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Спорт хабарномаси.**
18.10 **"Ўйла! Изла! Топ!"**
18.55 Эълонлар.
19.00 **"Ахборот"** (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 **"Ватандин яхши ёр ўлмас".** Адабий-мусиқий композиция.
20.00 **"Ўзбекистон янгиликлари"** (инглиз тилида).
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **"Ахборот".**
20.55 Эълонлар.
21.00 **"Санъат усталари". Ўзбекистон халқ артисти Яйра Абдуллаева.**
22.10 **"Тунги ёғду".** Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II
"ОМАД" таништиради:

9.00 "Мультфейерверк".
9.15 "Табиат дунёси".
10.05 "Хусусийлаштириш: қадам-бақадам".
10.25 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
11.15 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
11.40 "Видеогид".
12.00 "Теле-ателье-шоу".
12.10 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
12.50 "Кинонигоҳ".
14.30—18.30 "СПОРТ ҚИТЪАСИ".
*
"Тошкент" студияси таништиради:
18.30 Болалар учун фильм. "Қўриқхона тепалигида". 2-серия.
19.30 Болалар учун. "Табассум".
20.10 "Кичик дебют".
20.40 **"Янги иқтисод".**
21.15 "Ҳар соҳадан бир шингил".
21.35—23.05 "Кинематограф".

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.00 — 21.45
* * *
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.45 — 01.20

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 "Саховат".
10.30 "Мулоқот". Кинокомедия.
11.00 — 11.25 "Меҳригиё".
***
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 "Мультькарусель".
19.55 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
20.20 "Ўзбекистон — ислоҳотлар йўлида".
21.20 "Би-Би-Си" янгиликлари.
21.30 "Бу ажиб дунё".
21.50 "Мусиқий саёҳат".
22.30 — 22.40 "Си-Эн-Эн" янгиликлари.

ЯКШАНБА, 1

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **"Ассалом, Ўзбекистон!"** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 **"Камалак".** Болалар учун кинодастур.
10.00 "Ёшлик" студияси. "Ватанимга хизмат қиламан".
11.00 "Цирк! Цирк! Цирк!"
11.45 **"Унутилмас сатрлар". Турди Фароғий.**
12.30 "Қўшиқларим сизга армуғон".
13.00—15.00 **"Маърифат" видеоканали. Ўқитувчилар кунига бағишланади.**
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **"Устозлар".**
18.35 **"Ойнаи жаҳонда...".**
18.55 Эълонлар.
19.00 **"Панорама"** (рус тилида).
19.30 Эълонлар.
19.35 **"Якшанба оқшомида".** Мусиқий кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 **"Ҳафтанома".**
21.00 Эълонлар.
21.05 **"Деҳқон даладан қайтганда..."**
21.50 **Спорт кўрсатувлари:** 1. Бокс бўйича Осиё чемпионати. 2. Футбол. Ўзбекистон чемпионати. "МҲСК" — "Навбаҳор".
23.50 Эълонлар.
23.55—00.25 **"Ҳафтанома".**

ЎзТВ II
"ОМАД" таништиради:

10.00 "Омад" тақвими.
10.05 "Кўнгил".
10.10 "Муҳаббатга ошно қалблар".
10.30 "Теле-ателье-шоу".
10.40 Видео янгиликлари.
11.00 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
11.50 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
12.35—14.15 "Кинонигоҳ".
***
17.00 "Совға".
17.30 "Жаҳон географияси".
18.20 Эълонлар.
18.25 Видео—"О".
20.05 Эълонлар.
20.10 "Курьер".
20.30 "...яна об-ҳаво ҳақида".
20.40 "Постфактум".
20.50 "Кулгига нима етсин!"
21.15 "Юлдуз-шоу".
22.25 Эълонлар.
22.30 "Даракчи".
22.40 Эълонлар.
22.45—00.25 Видео—"О".

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.00 — 22.55
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.55 — 00.55

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

9.00 "Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!". Мультфильм.
9.30 "Менинг кўчам...".
9.45 "Эсдалик учун дастхат".
10.10 "Қувноқ суҳбат".
10.40 "Эртакларнинг сеҳрли олами".
12.10 — 12.20 "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида).
***
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
20.05 "Дурдаршан" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.05 "Би-Би-Си" янгиликлари.
21.15 "Маэстро".
21.45 "Спектр".
22.10 "Бу ажиб дунё".
22.30 — 22.40 "Си-Эн-Эн" янгиликлари.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

1995 йил 25-30 сентябрь кунлари

ITF UZBEKISTAN '95

International Trade Fair

WTCC

Халқаро Савдо Кўргазмасида

11 давлатдан 130 фирмаларни тавсия қилади

Кўргазмада халқ хўжалигига тааллуқли кенг спектрдаги замонавий маҳсулот ва технологиялар намойиш этилади.

1995 йил
25 - 30 сентябрь кунлари
ҳар куни соат
10 дан 18.00 гача
"Ёшлик"
спорткомплексида
(Тошкент шаҳри,
Ўзбекистон кўчаси, 98 "а")

Сизларни лутфан кутамиз!

WTCC Жаҳон Савдо Маркази - Кельн, ГФР
INTARCOR - MED - Кельн, ГФР
"ПАХТАКОР" республика бирлашмаси,
Тошкент, Ўзбекистон Республикаси.

Туркиянинг «БЕТА-ЎЗБЕКИСТОН» К ЛТД фирмасига доимий ишлаш учун қуйидагилар керак:

СЕКРЕТАРЬ-РЕФЕРЕНТ турк тилини билиши шарт;
ҲИСОБЧИ-10 йиллик меҳнат фаолияти билан;
ТОВАРШУНОС.

Манзилгоҳимиз:* *Усмон Юсупов кўчаси, 119-уй.

Телефонлар:* *48-05-10, 48-04-97.

«ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБАА КОНЦЕРНИ
мармарчилар, бўёқчилар, сувоқчилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, тунукачиларни
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

Манзилгоҳ: Буюк Турон кўчаси, 41-уй, ходимлар бўлими.

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманидаги Малик Мажидов номидаги 82-ўрта мактабнинг 60 йиллигини нишонлаш муносабати билан шу мактабда турли йилларда ишлаган мураббийлар ва ўқувчиларни

ТАНТАНАЛИ КЕЧАГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ

Кеча 1995 йил 14 октябрь соат 11.00 да мактаб биносида бўлиб ўтади.

МАНЗИЛИМИЗ: «Чорсу» даҳаси, 82-мактаб («ГУМ» бекати).

«МАДАД» СУҒУРТА АГЕНТЛИГИ ТАНЛОВ АСОСИДА ХОДИМЛАР ҚАБУЛИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИЛАР: ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ ТУРЛИ ТАРМОҚЛАРИДА МАЪМУМ ТАЖРИБАГА ЭГА БЎЛГАН МУТАХАССИСЛАР, ИҚТИСОДЧИЛАР, ЮРИСТЛАР.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Халқлар дўстлиги кўчаси, 8-уй.

Телефонлар: 45-08-53, 45-68-67.

Тошкент шаҳар ҳокимиятининг ҳудудий-коммунал фойдаланиш бирлашмаси маъмурияти ва касаба уюшма қўмитаси бирлашма бош директорининг биринчи ўринбосари Ғаппор Норматовга волидаи муҳтарамаси **Фарида МАМАТҚУЛОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзтошкитоб» республика улгуржи-чакана савдо бирлашмасининг жамоаси бош директор ўринбосари Ҳасан Обидовга онаси **Ҳадича Ваҳобовна ОБИДОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат Шарқшунослик институти жамоаси «Араб филологияси» кафедрасининг мудири А. Абдужабборовга акаси **Абдуғани АБДУЖАББОРОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Тошкент шаҳар дон қабул қилиш корхонаси» ҳиссадорлик жамияти жамоаси жамият раиси Бахтиёр Исматович Боқиевга волидаи муҳтарамаси **Ширмонхон БОҚИЕВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 33-81-42

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.